

RAPORT ANUAL DE ACTIVITATE

2023

Cuvânt înainte

Spunem adesea – și pe bună dreptate – că statul român, astăzi, reprezintă un model în Europa de modul în care gestionează problematica minorităților sale, prin prisma drepturilor sociale, culturale și politice conferite cetățenilor săi de alte naționalități decât cea română.

Cele 20 de minorități recunoscute oficial în țara noastră au prilejul să își afirme și exprime identitatea, bogăția culturală, lingvistică, a tradițiilor minorităților naționale din țara noastră. Toate acestea întregesc un tablou de conviețuire pașnică între comunități multietnice.

Însă lucrurile nu au stat întotdeauna așa: în frământările sale de la începuturile perioadei de tranziție, ne amintim că România a avut de gestionat o serie de conflicte interetnice, generate de ura irațională față de cel diferit, față de cel nedorit.

Acele reflexe încă își fac simțită prezența și este datoria noastră să combatem activ discriminarea bazată pe stereotipuri și prejudecăți, față de orice minoritate sau grup vulnerabil.

Ne bucurăm astăzi de democrație și drepturile omului, într-un stat în care diversitatea și respectul față de divers îmbracă forme instituționale dintre cele mai solide.

Pe tot parcursul istoric al formării și dezvoltării societății românești și a statului român, minoritățile au susținut umăr la umăr cu populația majoritară eforturile de emancipare și dezvoltarea valorilor democratice în spațiul românesc. Totodată, bogăția și contribuția culturală a minorităților etnice conlocuitoare au contribuit la formarea conștiinței naționale și la dezvoltarea civilizației românești.

Toate aceste realizări nu pot fi păstrate decât prin eforturi de educație continuă a societății că cetățenii români aparținând minorităților naționale din România sunt cetățeni loiali țării lor, valorizând contribuția acestora la patrimoniul cultural românesc. Doar astfel putem realiza o societate modernă, bazată pe respectul pentru valorile democratice, respectul pentru diversitate etnică, culturală și confesională.

La începutul anului 2023, Agenția Națională pentru Romi a dat startul unei campanii de informare și conștientizare publică – „Romi pentru România” – în care celebrăm contribuția romilor la realizările societății românești, prin apelul la personalitățile rome din istorie, dar și la celebrarea romilor de succes, femei și bărbați, din toate categoriile de vârstă și profesionale, care își aduc aportul – uneori în anonim – la consolidarea imaginii corecte despre minoritatea romă și la spargerea barierelor reprezentate de stereotipuri și prejudecăți.

Împreună suntem mai puternici!

Foto credit: Cristina Anculete, Q Magazine

Întâlnire bilaterală România—Republica Moldova

În cursul zilei de 12 ianuarie 2023, președintele ANR a avut o întrevedere cu domnul Dimitri Moruz, Directorul General al Agenției pentru Relații Interetnice din cadrul Guvernului Republicii Moldova.

Reuniunea s-a înscris în marja vizitei delegației oficiale a Republicii Moldova în domeniul schimbului de experiențe și practici referitoare politicile guvernului României în domeniul combaterii antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură rasială.

În timpul întrevederii, cei doi oficiali s-au informat reciproc despre stadiul politicilor publice pentru minoritatea romă din cele două state partenere, structurile instituționale de reprezentare pentru romi și prioritățile în ce privește promovarea personalităților rome și a modelelor de succes, ca măsuri active de combatere a atitudinilor antirome și schimbare a percepției față de romi a populației majoritare.

Cei doi oficiali au explorat căi de cooperare bilaterală și au exprimat disponibilitatea unui parteneriat între cele două instituții, care să sprijine dezvoltarea participării romilor la viața publică, economică și socială din cele două state.

Reuniune ANR—Colegiul Național al Asistenților Sociali

În cursul zilei de 19 ianuarie 2023, președintele ANR, Iulian Paraschiv, a avut o întrevedere cu doamna Smaranda Witec, vicepreședinta Colegiului Național al Asistenților Sociali pentru a discuta pe marginea măsurilor și priorităților guvernamentale avute în vedere în Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022—2027.

Cooperare inter-instituțională

Au fost explorate posibilități de cooperare în viitor, în scopul sprijinirii lucrătorilor care activează în echipe multidisciplinare la nivelul comunităților locale.

S-a accentuat nevoia de dezvoltare a cooperării dintre resurse umane rome de la nivel local – mediatori sanitari, mediatori școlari și experți locali pentru romi și reprezentanții Birourilor Județene pentru Romi – și lucrătorii din cadrul serviciilor de asistență socială.

Comitet de Monitorizare a Îndeplinirii Condițiilor Favorizante

În cursul zilei de 20 ianuarie 2023, președintele ANR, Iulian Paraschiv, a participat la reuniunea Comitetului pentru monitorizarea îndeplinirii condițiilor favorizante, organizat de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene, reuniune prezidată de ministrul Marcel-Ioan Boloș. În cadrul reuniunii, ministerele și agențiile guvernamentale cu responsabilități în îndeplinirea

condițiilor favorizante au prezentat stadiul realizării acestora, precum și măsurile care se impun în vederea continuării eforturilor de îndeplinire și menținere a acestora ca îndeplinite pe întreaga perioadă de programare. În intervenția sa, președintele ANR a menționat că

Cooperare inter-instituțională

ANR, în dialog cu MIPE și Cancelaria Prim-Ministrului au avut o reuniune de lucru pe această temă – condiția favorizantă Strategia Națională de Incluziune a Romilor – în urma căreia s-a solicitat în scris ministerelor responsabile să propună răspunsuri de specialitate ca răspuns la raportul de evaluare al Comisiei și

să își asume ținte, indicatori și bugete pentru măsurile și acțiunile asumate în strategie, în domeniile semnalate în evaluarea Comisiei Europene.

Cooperare ANR—Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”

Ca urmare a întâlnirii pregătitoare ce a avut loc în data de 9 februarie 2023, au fost stabiliți termenii protocolului de cooperare dintre Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” și Agenția Națională pentru Romi. La reuniunea pregătitoare, din partea ANR a participat președintele **Julian Paraschiv**, alături de reprezentanții Academiei de Poliție, Colonel Claudiu Stefan Chindriș, Comandantul (Rectorul) Academiei de Poliție, Comisarul șef de poliție prof. univ. dr. Verginel Lozneau - desemnat decan al Facultății de Poliție și Comisar șef de poliție Tauber Gabriel Virgil, desemnat Șef al Serviciului Cooperare Universitară și Relații Publice, alături de domnul Subsecretar de Stat Bledea Petru din cadrul **Ministerul Afacerilor Interne, Romania**. Pe data de 1 Martie 2023, a fost semnat protocolul, al cărui obiectiv îl constituie organizarea de activități tematice destinate cadrelor didactice universitare și studenților din cadrul instituției de învățământ, cu scopul familiarizării acestora cu elementele de cunoaștere socială în scopul prevenirii și combaterii

Agencia Națională pentru Romi

antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură rasială.

Un element central al colaborării dintre cele două instituții îl constituie familiarizarea studenților și a cadrelor didactice din cadrul Academiei de Poliție cu ansamblul de cutume și valori fundamentale ale minorității rome, în vederea promovării atitudinilor nondiscriminatorii și valorizării alterității și interculturalității.

Dialog ANR—Avocatul Poporului

La invitația Instituției Avocatul Poporului, președintele **Julian Paraschiv** și o parte a echipei ANR au participat pe data de 1 Martie 2023, la o reuniune de lucru cu doamna Renate Weber, Avocat al Poporului și domnul Molnar Zsolt, Adjunct al Avocatului Poporului pentru domeniul drepturile omului, egalitate de șanse între bărbați și femei, culte religioase și minorități naționale. Dialogul, inițiat de Instituția Avocatul Poporului, s-a centrat pe informări reciproce privitoare la activitățile și căile de cooperare curente și viitoare ale celor două instituții.

Vizite de lucru la nivel local

În cursul săptămânii 13-19 martie 2023, președintele ANR, **Julian Paraschiv**, efectuează o serie de vizite de lucru în teritoriu – județele Dolj, Olt și Mehedinți – pentru a discuta cu lideri comunitari, cu oficiali de la nivel local și județean și cu resursele umane rome – mediatori sanitari, mediatori școlari, experți locali pentru problemele romilor -, pe marginea progresului înregistrat sau a provocărilor înregistrate în implementarea măsurilor pentru incluziunea romilor.

Cooperare inter-instituțională

În cursul zilei de 17 martie 2023, președintele ANR a avut o întâlnire și cu prefectul județului Mehedinți, domnul Constantin-Alin ISUF, în care a reamintit nevoia de completare a echipei Biroului Județean pentru Romi cu resursă umană romă calificată, pentru a sprijini activ procesul de incluziune a romilor din județ; acest lucru se traduce prin nevoia de organizare a concursurilor de angajare și asigurarea unei informări cât mai largi în comunitățile cu romi.

În aceeași zi, președintele Paraschiv a avut o întâlnire de lucru cu președintele Consiliului Județean Mehedinți, domnul Aladin GEORGESCU, pe marginea nevoii de implicare activă și responsabilizare a resurselor umane de la nivel județean în acțiuni concrete și măsuri de incluziune socială, apelând la mobilizarea a comunităților în jurul soluțiilor pentru problemele din propriile comunități.

Agencia Națională pentru Romi

A poster for a community event. At the top, there are logos for SSMB, the National Agency for Roma, and SCORP. The main text reads "COMUNITATEA ROMĂ DISCRIMINARE ȘI ACTIVISM" in large green letters. Below this, it says "21 martie - ora 20:00" and "Facultatea de Medicină - Amfiteatrul 4". On the left, there is a text box with the name "Iulian Paraschiv" and his title "Președinte al Agenției Naționale pentru Romi". On the right, there is a circular inset photo of Iulian Paraschiv speaking at a podium.

Viitorii medici în dialog cu președintele ANR

Răspunzând invitației Societății Studenților în Medicină din București, Președintele ANR, **Iulian Paraschiv**, a participat ieri la o discuție deschisă cu studenții din cadrul Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila”.

Dialogul s-a centrat în jurul stereotipurilor și prejudecăților cu și despre romi și modul în care acestea influențează discursul rasist și am urmărit familiarizarea studenților UMF „Carol Davila” cu elemente de cunoaștere în vederea combaterii atitudinilor antidiscriminatorii și combaterii rasismului îndreptat împotriva minorității romă.

Cooperare inter-instituțională

DIALOG ANR—ACADEMIA ROMÂNĂ

Întrevederea din data de 31 martie 2023 dintre Președintele ANR [Iulian Paraschiv](#) și Academicianul [Ioan-Aurel Pop](#), Președintele Academiei Române.

În cadrul întreprinderii s-au discutat aspecte istorice, ce țin de originile și prezența romilor în spațiul românesc, precum și impactul idealurilor pașoptiste care au condus, gradual, la emanciparea minorității rome.

Au fost evocate provocările pentru societatea românească, încă din timpul lui Alexandru Ioan Cuza, și eforturile de educare a populației majoritare în spiritul deschiderii și includerii în societate a minoritarilor rome – o minoritate etnică nepopulară – fapt ce s-a menținut constant în toate perioadele istorice, inclusiv astăzi.

Aceste provocări cu rădăcini istorice au influențat decala-

jele prezente în societatea românească, cum ar fi accesul minorității rome la sistemul educațional. Am pledat pentru colaborarea dintre instituțiile pe care le reprezentăm, pentru a evidenția și proiecta viziuni în favoarea unei societăți incluzive, care să aducă o mai bună cunoaștere și acceptare pentru diversitatea în țara noastră, fapt de natură să consolideze statul român. Dialogul a avut în prim plan elemente de consolidare a societății și a statului român, valorificarea diversității și orientarea societății românești către viitor.

Conducerea ANR a adresat mulțumiri Academicianului Ioan-Aurel Pop pentru deschiderea instituției în găzduirea pentru prima dată a unei dezbateri cu tematică romă, sub egida Romi pentru România, în Aula Academiei Române, eveniment ce va contribui la proiectarea unei viziuni clare a minorității rome despre sine, despre propria contribuție în societatea românească contemporană și pentru viitor!

Cursul ANR pentru viitorii Polițiști *Romii în spațiul românesc*

Cea de-a doua prelegere academică din seria dedicată viitorilor polițiști l-a avut ca invitat pe profesorul [Ion Sandu](#), astăzi, 22 mai 2023, care i-a purtat pe studenții Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București prin istoria medievală și cele mai vechi atestări documentare, până în istoria recentă, despre prezența romilor în toate etapele istoriei României.

Profesorul Sandu a făcut apel la documente de arhivă, rute ale migrației, diversitatea neamurilor de romi, bazată pe ocupațiile din epocă, precum și scrieri și relatări ale călătorilor străini, pentru evocarea condiției romilor din perioadele sclaviei, exemple de tranzacții cu romi în calitate de bunuri mobile, eforturile de abolire ale sclaviei romilor în contextul idealurilor pașoptiste ale intelectualilor români.

A fost evocat și destinul tragic al romilor din timpul Celui de-al Doilea Război Mondial care, în contextul politicilor eugenice din epocă, aproximativ 25.000 de romi au fost deportați în vederea exterminării, în Transnistria, alături de populația evreiască și alte categorii indezirabile de regimul antonescian.

Cursul inițiat de Agenția Națională pentru Romi se înscrie în eforturile Guvernului României de promovare a politicilor memoriei.

Cursul ANR pentru viitorii ofițeri de poliție

Pe data de 15 mai 2023, Agenția Națională pentru Romi a organizat la Academia de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" din București cea de-a doua prelegere academică cu tema "Dacă nu ești cuminte, vine țiganul și te ia!", susținută de prof. asoc. dr. Gelu Duminica.

Pornind de la o serie de proverbe și zicători despre romi și apelând la documente de arhivă, Gelu i-a purtat pe studenții Facultății de Poliție prin istoria României, elemente de limbă și simbolistică, pentru a deconstrui stereotipurile și prejudecățile generatoare de ură rasială față de romi.

Cursul este util în conștientizarea unor aspecte care țin de interacțiunea socială și decodarea mecanismului care alimentează discursul urii motivat rasial. Astăzi, 15 mai 2023, Agenția Națională pentru Romi a organizat la Academia de Poliție "Alexandru Ioan Cuza" din București cea de-a doua prelegere academică cu tema "Dacă nu ești cuminte, vine țiganul și te ia!", susținută de prof. asoc. dr. Gelu Duminica.

Cursul ANR pentru viitorii ofițeri de poliție

„Cultura romani – obstacole, provocări, valori” a fost tema celei de-a treia prelegeri academice organizată de ANR, în cadrul parteneriatului inter-instituțional cu Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București, în cursul zilei de 29 mai 2023.

Conf. univ. dr. Delia GRIGORE i-a purtat pe cei 60 de studenți ai Facultății de Pompieri, din cadrul Academiei de Poliție, printr-un periplu prin istorie (sclavie, Holocaust), apelând la elemente de lingvistică, cultură și tradiții mai vechi și mai noi ale romilor, pentru a explica valorile culturii rome contemporane, pentru a face cunoscute personalitățile de etnie romă din spațiul românesc și internațional. Nu au lipsit din prezentare și cele mai frumoase și bogate referințe din limba și literatura romani.

Adresem mulțumim domnului Colonel conf.univ.dr.ing. Liviu Bălănescu, decanul Facultății de Pompieri, pentru implicarea și organizarea în bune condiții a acestei acțiuni.

Protocol colaborare Academia de Poliție – ANR

În data de 12 iunie am încheiat seria celor cinci prelegeri academice cu cea susținută de Haller István, expert anti-discriminare cu vastă experiență, cu tema Protecția împotriva discriminării și infracțiunilor motivate de ură. Studenții Facultății de Poliție au discutat aplicat pe marginea conceptelor de discriminare, grupuri vulnerabile protejate de lege și domeniile în care sunt afectate frecvent drepturile minorității rome. În plus, o temă importantă a reprezentat-o sistemul de protecție legală a Convenției Europene pentru Drepturile Omului și discuția în jurul câtorva spețe relevante pentru minoritatea romilor sau cazuri împotriva României la CEDO, care au adus o dată în plus informație relevantă și cunoaștere de specialitate pentru activitatea de viitori polițiști sau specialiști în științe juridice, care vor acționa în interesul ordinii publice și proteja drepturile și libertățile cetățenești, în conformitate cu standardele Consiliului Europei, în materia protecției drepturilor omului.

Președintele ANR, Iulian Paraschiv și echipa ANR adresează mulțumiri conducerii Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” și MAI pentru totala deschidere manifestată în acțiunile inițiate de ANR în baza procololului inter-instituțional încheiat în acest an: domnul Subsecretar de Stat în MAI Petru Bledea, domnului Colonel Claudiu Stefan Chindriș, Comandantul (Rectorul) Academiei de Poliție, Comisarul șef de poliție prof. univ. dr. Verginel Lozneau - desemnat decan al Facultății de Poliție și domnului Comisar șef de poliție Tauber Gabriel Virgil, desemnat Șef al Serviciului Cooperare Universitară și Relații Publice. Ne exprimăm speranța extinderii acestui tip de parteneriat și acțiuni bilaterale.

Mulțumim noii generații: studenților și studenților Academiei de Poliție „Alexandru Ioan Cuza”, care și-au manifestat curiozitatea și interesul pentru tematicile seriei de prelegeri academice pe tema istoriei, culturii, identității și drepturilor minorității rome din România și le urăm mult succes în activitate! Adresăm pe această cale mulțumiri și lectorilor invitați: Gelu Duminiță, Sandu Ion, Delia Grigore și Haller István pentru disponibilitatea de a se alătura demersului inițiat de Agenția Națională pentru Romi.

Reuniunea Anuală a Diplomației Române — RADR 2023

Tema evenimentului din acest an s-a centrat pe subiectul „O politică externă fermă a României: gestionând provocările și maximizând oportunitățile”.

La eveniment au participat șefii misiunilor diplomatice, ai oficiilor consulare, precum și directorii institutelor culturale ale României din străinătate, alături de care au participat oficiali români de rang înalt și membri ai Corpului Diplomatic acreditat în România, reprezentanți de prestigiu ai mediului academic.

Principala temă a Reuniunii Anuale a Diplomației Române din acest an s-a centrat pe reafirmarea priorităților de politică externă ale României, în sensul gestionării provocărilor și în perspectiva valorificării oportunităților generate de actualul mediu internațional.

Discursurile înalților oficiali români au subliniat în contextul războiului de agresiune derulat de Rusia în Ucraina, “este evidentă centralitatea mizelor de securitate, precum și necesitatea intensificării dialogului diplomatic și a eforturilor socio-economice conexe,

în scopul consolidării arhitecturii de securitate și a ordinii internaționale bazate pe reguli, într-un cadru mai amplu de eforturi conjugate ale comunității democrațiilor”.

S-a apreciat ca fiind importantă optimizarea și creșterea calității serviciilor consulare în beneficiul cetățenilor români din străinătate. Dezbaterile au vizat identificarea oportunităților care trebuie valorificate, precum și stabilirea principalelor direcții de acțiune ale Ministerului Afacerilor Externe și ale serviciului diplomatic, pe termen scurt, mediu și lung.

În eforturile de promovarea în spațiul european a culturii romilor din România, prin dialog diplomatic și prin evenimente comune, ori schimburi de bune practici în domeniul politicilor pentru incluziunea romilor, președintele Paraschiv a purtat un dialog cu E.S. Gabriela Dancă, Ambasadoarea României în Republica Italiană, cu E.S. Ioana Bivolaru Ambasadoarea României în Republica Franceză și E.S. Adriana Stănescu, Ambasadoarea României în Republica Federală Germania.

Cooperare inter-instituțională

Agenția Națională pentru Romi

Campania de informare ANES: proiectul "VENUS - Împreună pentru o viață în siguranță!"

În data de 29 august 2023, președintele ANR, [Iulian Paraschiv](#), a participat în calitate de vorbitor la conferința organizată de Agenția Națională pentru Egalitate de Șanse între Femei și Bărbați (ANES) în cadrul campaniei de informare, promovare și publicitate a proiectului "VENUS - Împreună pentru o viață în siguranță!".

Campania are ca scop informarea și promovarea activităților și serviciilor create prin acest proiect,

pentru abordarea fenomenului violenței domestice, a prevederilor legislative în vigoare. Aspectele practice prezentate de specialiștii în domeniu îl constituie ordinele de restricție și monitorizarea agresorilor prin brățările electronice, măsuri care au contribuit la scăderea semnificativă a numărului ordinelor de protecție încălcate.

Dialog instituțional Agenția Națională pentru Romi – Institutul Cultural Român

În data de 3 noiembrie, la sediul Institutului Cultural Român, conducerea ANR a propus liniile directoare ale protocolului de colaborare Agenția Națională pentru Romi-Institutul Cultural Român, în scopul organizării în colaborare a unor evenimente culturale.

Președintele Paraschiv a subliniat că diplomația culturală deschide uși alături de minoritatea romă prezentă în spațiul european, cultura fiind cea care face diferența dintre populație și națiune. Dialogul instituțional a făcut referire la contribuția modelelor rome pe care societatea le oferă tinerei generații, dar și despre rolul culturii în societatea contemporană, importanța acesteia și strategiile de apropiere față de fenomenul cultural. Iulian Paraschiv,

Președintele Agenției Naționale pentru Romi în dialogul purtat astăzi cu domnul Liviu Sebastian JICMAN, Președintele Institutului Cultural Român a subliniat importanța promovării modelelor rome.

Protocol de colaborare ANR-ICCV

În data de 12 decembrie 2023 a fost semnat protocolul de colaborare dintre Agenția Națională pentru Romi și Institutul pentru Cercetarea Calității Vieții din cadrul Academiei Române. Cadrul general al protocolului stabilește colaborarea în domeniul cercetării sociale, în scopul aprofundării cunoașterii științifice privind minoritatea romă și în sfera participării romilor la viața publică și socio-culturală a societății românești.

Obiectivele protocolului fac referire la elaborare și publicare de cercetări științifice, analize de impact, rapoarte socio-culturale, precum și organizarea unor conferințe tematice.

2 August - Ziua Europeană de Comemorare a Victimelor Rome ale Holocaustului

Și în acest an, Agenția Națională pentru Romi a organizat ceremonia oficială, cu ocazia zilei de 2 August - Ziua Europeană de Comemorare a Victimelor Rome ale Holocaustului, cu participarea Gărzii de Onoare a Ministerului Apărării Naționale.

Am fost deosebit de onorați să îi avem ca invitați pe reprezentanții statului român - ai Administrației Prezidențiale, Senatului României, Camerei Deputaților, Cancelariei Prim-Ministrului, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Afacerilor Externe, Ministerului Justiției, Ministerului Sănătății, Ministerului Educației, Ministerului Culturii, Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse, Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene, Avocatului Poporului și Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Prezența acestora marchează respectul reprezentanților instituțiilor statului pentru victimele rome ale Holocaustului, ca parte a asumării de către statul român a responsabilității față de de acest episod tragic în istoria noastră.

I-am avut alături și pe reprezentanții misiunilor diplomatice reprezentate la București – ambasadorii SUA, Germaniei și Șefa Reprezentanței Comisiei Europene în România, alături de adjuncții misiunilor diplomatice ai Marii Britanii și Franței, care și-au reafirmat angajamentul pentru prezervarea memoriei victimelor rome și evreiești ale Holocaustului pentru ca acele atrocități să nu se mai repete.

Reprezentanții societății civile rome și ai minorității evreiești au stat umăr la umăr în acest demers și contribuie activ la o societate mai informată, mai conștientizată și mai educată, o societate deschisă către pluralism și respectarea valorilor democratice.

2 August - Ziua Europeană de Comemorare a Victimelor Rome ale Holocaustului

Discursul Președintelui ANR, Iulian Paraschiv, cu ocazia ceremoniei oficiale 2 August – Ziua Europeană de Comemorare a Victimelor Holocaustului Împotriva Romilor:

Ne aflăm aici pentru a comemora victimele rome ale Holocaustului – o pagină neagră din istoria umanității. Este o zi în care reflectăm și devenim mai conștienți asupra suferinței inimaginabile pe care au suportat-o romii, evreii și alte grupuri considerate indezirabile în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, când milioane de oameni au fost persecutați, închiși și uciși sistematic de către regimul nazist și aliații săi.

Aceste atrocități trebuie să ne amintească mereu de responsabilitatea noastră, a tuturor, de a apăra valorile democratice și drepturile omului și să ne motiveze să continuăm lupta împotriva discriminării și violenței

motivate etnic, religios, pe baza limbii sau a apartenenței sociale, ori a genului sau altor criterii protejate de legislația națională și europeană.

Ura față de cel diferit a generat multă suferință de-a lungul istoriei, iar romii își amintesc de aceasta pentru pentru simplul motiv că o simt în fiecare zi: o simt pe stradă, la școală, în spital, la primărie sau chiar la locul de muncă. Nu există familie de romi, cred, care să nu fi avut de suferit în timpul Holocaustului. Nu există familie de romi care să nu fi avut de suferit, astăzi, de pe urma intoleranței, marginalizării, excluziunii...

Holocaustul a influențat definitiv istoria europeană, iar comemorarea victimelor Holocaustului reprezintă un mijloc prin care putem preveni rasismul anti-romi, antisemitismul, xenofobia și toate formele de intoleranță.

Holocaustul nu a debutat cu camerele de gazare... Holocaustul a debutat cu ura mărunță, irațională față de cel diferit și considerat inferior. Cu dezumanizarea celor vulnerabili, incapabili să se apere. A continuat cu demonizarea unor întregi grupuri de oameni, excluderea lor și înlăturarea din viața publică pe baza propagandei.

Ura a generat atacuri violente ale comunităților, pogromuri, execuții sumare, deportări în masă, lagăre de concentrare, lagăre de muncă forțată... O mașinărie infernală de ucidere sistematică în masă a milioane de suflete a fost perfecționată.

„Nu am știut!” a fost cea mai frecventă scuză: indiferența semenilor la nedreptățile comise față de cei considerați indezirabili: evrei, romi, persoane cu dizabilități, minorități sexuale, oponenți politici, minorități religioase, prizonieri de război și alte grupuri adesea uitate...

Ca europeni, profund atașați valorilor drepturilor fundamentale, avem nevoie de o cultură a comemorării victimelor Holocaustului, de un exercițiu colectiv al memoriei, bazat pe date și fapte documentate istoric, pentru a putea contracara discursul urii manifestat față de victimele rome.

Ne aflăm astăzi, aici, pentru că:

Avem nevoie să combatem activ negarea Holocaustului, distorsionarea sau minimalizarea lui.

Avem nevoie să îi expunem pe cei care glorifică criminalii de război și acțiunile lor!

Avem nevoie să ne mobilizăm pentru a demonta discursul urii prezent în societatea noastră!

Avem nevoie de acțiuni, proiecte și politici educaționale care să cultive cunoașterea minorităților din țara noastră!

Avem nevoie de cultivarea unui climat de acceptare, orientat spre Diversitate și Incluziune, căci în final despre asta vorbim în societățile multi-etnice, multi-confesionale sau multi-culturale, cum este societatea românească.

Nu în ultimul rând, avem nevoie să fim mai buni unii cu ceilalți, să lucrăm împreună pentru a construi o societate în care fiecare are sentimentul apartenenței.

Doar astfel vom putea evita repetarea atrocităților din trecut!”

Programul ROMACT în România

Reprezentanții Agenției Naționale pentru Romi au fost invitați pe data de 20 iulie 2023, la conferința DEZVOLTAREA LOCALĂ PLASATĂ SUB RESPONSABILITATEA COMUNITĂȚII ȘI ABORDAREA PROBLEMATICII ZONELOR MARGINALIZATE, organizată de programul ROMACT derulat în comun de Comisia Europeană și Consiliul European.

La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților publice locale participante la acest program de consolidare a capacității instituționale a municipalităților cu comunități rome semnificative de a găsi soluții pentru incluziunea romilor, adaptată la nevoile comunităților de romi.

Prezentă la conferință, reprezentanta ANR, Mariana Buceanu-Costache a felicitat organizatorii și primarii municipalităților participante la program și prezente la eveniment, subliniind faptul că rezolvarea cu succes a problemelor de la nivel comunitar este implicarea activă a autorităților și a comunităților de romi încă din faza de concepere a diferitelor proiecte sau intervenții, pentru a putea avea rezultate sustenabile.

Reuniune bilaterală cu Reprezentantul Special al Departamentului de Stat al SUA pentru Memoria Holocaustului

Agenția Națională pentru Romi și Centrul Național de Cultură a Romilor Romano Kher au primit astăzi vizita doamnei Ellen Germain, Reprezentant Special pentru probleme legate de Holocaust în cadrul Departamentului de Stat al Statelor Unite ale Americii.

Participarea Agenției Naționale pentru Romi în cadrul Comitetului Interministerial pentru Monitorizarea implementării Strategiei naționale pentru prevenirea și combaterea antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură a fost tema dialog a delegației conduse de doamna Ellen Germain. În acest context doamna Ellen Germain a pledat pentru predarea “Istoriei Romilor. Holocaustul” în curriculumul obligatoriu al Ministerului Educației.

În cadrul discuției, doamna Ellen Germain și-a exprimat considerația față de Agenția Națională pentru Romi pentru organizarea la data de 2 august a Ceremonialului de Comemorare a Romilor victime ale Holocaustului la care participă atât reprezentanți ai statului român cât și ai corpului diplomatic acreditat la București.

Față de eforturile CNCR, de a elabora o bază de date cu peste 600 de documente de arhivă despre sclavia romilor și selectarea a 5 proiecte de cercetare în cadrul programului “Romano rodipe-studiul istoriei romilor”- noi direcții de cercetare, precum și selectarea a cinci interviuri cu supra-

viețuitori romi ai deportării în Transnistria pentru muzeul Național de Istorie a Evreilor și al Holocaustului din România, doamna Ellen Germain, și-a arătat aprecierea.

Agenția Națională pentru Romi a menționat că Muzeul de Istorie și Cultură a Romilor din România va avea printre atribuții colecționarea de documente și mărturii cu privire la istoria romilor, inclusiv prin colaborarea cu Arhivele Naționale ale României, inclusiv efectuarea de studii și cercetări, în țară și în străinătate, pentru aprofundarea cunoașterii istoriei romilor, a robiei și a deportării în Transnistria.

La reuniune au participat reprezentanți ai Ambasadei SUA, la București și doamna Deborah Guido, consilier superior, Departamentul de Stat al Statelor Unite ale Americii.

Celebrarea Zilei Naționale a Republicii Franceze—14 Iulie

Participarea Președintelui ANR; Iulian Paraschiv, la recepția oferită de Excelența Sa doamna Laurence Auer, Ambasadoarea Republicii Franceze în România, cu ocazia Zilei Naționale a Franței, eveniment la care a participat și Prim Ministrul Marcel Ciolacu și numeroase oficialități:

*”Mi-a făcut o deosebită plăcere sa revăd prieteni dragi, prieteni ai Franței și ai francofoniei și să celebrăm partenerul nostru european și cu această ocazie.
La mulți ani Franței și tuturor cetățenilor francezi!”*

3 Octombrie: Ziua Unității Germane

Președintele ANR, Iulian Paraschiv, a participat la evenimentul ocazionat de celebrarea Zilei Unității Germane (*Tag der Deutschen Einheit*) găzduit de Ambasada Republicii Federale Germania.

La eveniment au participat președintele României, domnul Klaus IOHANNIS și Prim-Ministrul României, domnul Marcel CIOLACU, alături de numeroși demnitari ai statului român și membri ai corpului diplomatic reprezentat la București

Ziua de 3 Octombrie este sărbătoarea națională a Republicii Federale Germania, adoptată după reunificarea politică, legislativă, teritorială și administrativă a Germaniei, înfăptuită la 3 octombrie 1990.

*Adresez mulțumiri pentru invitație E.S. Domnului Ambasador Peer Gebauer și Doamnei Sonja Gebauer!
La Mulți Ani, Germania!*

1. ACTIVITĂȚI DIN DOMENIUL POLITICILOR DE INCLUZIUNE PENTRU ROMI

Campanie Antirasism—Evaluarea programului de formare UMF Carol Davila

- Rom sau Țigan? Dacă nu stai cuminte, vine țiganul și te fură!;
- Prejudecat și stereotip. Sau despre cum „noi” nu are legătură cu „ei”;
- Lucrul cu comunitățile de romi. Îndrumar și lecții învățate;
- Despre discriminare. Definiții, legislație și instituții;
- (Infr)Acțiuni motivate de ură;
- Cunoașterea (r)omului de lângă noi.

au fost temele seriei de cursuri academice derulate de Agenția Națională pentru Romi și Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, în 2022, în cadrul proiectului „Cunoaște (r)omul de lângă tine! Coleg, vecin, pacient!”.

Obiectivul seriei de cursuri academice a fost familiarizarea studenților UMF „Carol Davila” cu elemente de cunoaștere în vederea combaterii atitudinilor antidiscriminatorii și valorizării alterității și interculturalității, precum și combaterea rasismului îndreptat împotriva minorității romi.

Protocolul de colaborare dintre cele două instituții a fost evaluat. Iulian Paraschiv a mulțumit domnului Prof. Univ. Dr. Viorel Jinga, rectorul UMF „Carol Davila” pentru deschiderea manifestată și exemplul de bună practică pentru mediul academic din România.

20 Februarie— Ziua Dezrobirii Romilor

Lansarea Campaniei „ROMI PENTRU ROMÂNIA”

Premierul Nicolae-Ionel Ciuică: *În această dimineață, am primit cu bucurie, la Palatul Victoria, vizita unui grup de elevi de etnie romă, care s-au remarcat prin rezultate școlare deosebite. I-am felicitat pentru activitatea lor, pentru energia și perseverența cu care se dedică școlii și i-am încurajat să continue în același ritm. Cu siguranță a fost o dimineață de luni memorabilă pentru fiecare dintre noi, pentru că am avut ocazia să ne cunoaștem și să discutăm.*

Am marcat astfel, împreună, Ziua Dezrobirii Romilor, care ne amintește de un moment cu valențe deosebite pentru societatea românească și pentru minoritatea romă – adoptarea, la 20 februarie 1856, a ultimului act al dezrobirii, care a însemnat finalul unei lungi și traumatice istorii a robiei, marcată de abuzuri și suferințe. Astăzi, România este un stat profund atașat drepturilor și libertăților fundamentale, în care fiecare cetățean își poate exprima și dezvolta identitatea sa etnică, religioasă, lingvistică sau culturală, iar lupta cu manifestările și atitudinile rasiste, discriminatorii sau xenofobe reprezintă un angajament permanent.

20 Februarie—Campania ROMI PENTRU ROMÂNIA

Cu ocazia celebrării zilei de 20 Februarie - Ziua Dezrobirii Romilor, Agenția Națională pentru Romi în parteneriat cu Cancelaria Prim-Ministrului, au organizat la Palatul Victoria evenimentul “Romi pentru România”, pentru a marca 167 de ani de la eliberarea din sclavie a romilor din Principatele Române, alături de elevi și părinți de etnie romă, profesori și directori de școală, reprezentanți ai Birourilor Județene pentru Romi și ai Inspectoratelor Școlare Județene, precum și reprezentanți ai corpului diplomatic.

În sesiunea de deschidere a evenimentului, alături de președintele ANR, Iulian Paraschiv, au participat consilierul prezidențial Sergiu Nistor, care a dat citire mesajului Președintelui României cu ocazia Zilei Dezrobirii Romilor, Șeful Cancelariei Prim-Ministrului, Mircea Abrudean, care a prezentat mesajul Prim-Ministrului, Reprezentanta Consiliului Europei, Eleni Tsetsekou, Șefa Diviziei Romi și Nomazi, cu mesajul de preocupare a CoE în promovarea acceptării și nediscriminării romilor în Europa, Secretarul de Stat Antoaneta Bolchiș, care a dat citire mesajului Ministrului Educației cu acest prilej, precum și deputatul minorității rome, Cătălin Manea.

Conferința a adus în prim-plan un grup de elevi de etnie romă cu rezultate școlare de excepție și reprezintă modele de urmat nu doar pentru minoritatea romă, dar și pentru întreaga societate. În dimineața evenimentului, elevii romi au fost primiți de Prim-Ministrul Nicolae Ciucă, în cadrul unei discuții deschise despre problemele cu care aceștia se confruntă în sistemul nostru educațional.

Un alt moment al evenimentului l-a reprezentat istorisirea propriei povești de viață a unei scriitoare de etnie romă, doamna Lenuța Neacșu, Locotenent rezervist la Baza Aeriană 95 Bacău și bibliotecară la Biblioteca Județeană Bacău, care a transmis mesajul său de încurajare pentru toți elevii care se confruntă cu dificultăți, în a se dedica studiului.

Evenimentul a fost urmat de o serie de prezentări ale cercetătorilor științifici cu experiență vastă în domeniul istoriei romilor: prof. Viorel Achim, prof. Marius Turda și drd. Nicolae Furtună. Aceștia au adus un plus de cunoaștere participanților în teme precum provocările abolirii sclaviei romilor, memoria sclaviei și eforturile de emancipare ale romilor, sau impactul sclaviei asupra societății românești.

La finalul evenimentului, participanții au fost invitați la vernisajul expoziției „Personalități rome” instalată pe holul Palatului Victoria în îngrijirea Centrului Național de Cultură a Romilor Romano Kher, aducând în atenția invitaților personalități emblematică ale minorității rome: Anton Pann, autorul muzicii imnului de stat al României, Voievodul Ștefan Răzvan, revoluționarul Ianoș Paris, celebrul actor Charlie Chaplin, sau fotbalistul portughez Ricardo Queresma, ca să enumerăm doar câteva nume.

În cadrul evenimentului din 20 Februarie s-a dat startul campaniei de conștientizare - Romi pentru România – acțiune ce va fi derulată de ANR și partenerii instituționali în anul 2023, pentru a aduce în atenția publicului larg și a autorităților publice contribuția activă romilor la societatea românească, dar puțin cunoscută publicului larg.

Campania Romi pentru România

Agenția Națională pentru Romi

„Romi pentru România” reprezintă debutul unei campanii de informare și conștientizare a publicului din România, pe care Agenția Națională pentru Romi o va desfășura pe întreaga durată de implementare a Strategiei naționale de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome (2022-2027).

Campania se înscrie în eforturile guvernului României de combatere a stereotipurilor și prejudecăților față de minoritatea romă. Aceasta este posibilă doar printr-o mai bună cunoaștere reciprocă dintre minoritate și majoritate, făcând apel la modele de succes din rândul minorității rome, ca formă de discurs alternativ la discursul discriminatoriu existent în spațiul public.

Ne propunem, așadar, să facem mai vizibilă contribuția romilor de succes la societatea noastră: elevi și tineri cu rezultate școlare remarcabile, adulți și seniori profesioniști din toate sferele vieții sociale din domeniile lor de activitate, artiști, sportivi, profesori, medici, ingineri, polițiști, avocați ș.a. În 2023, campania „Romi pentru România” debutează cu ocazia primului eveniment public anual, din calendarul minorității rome – 20 Februarie, Comemorarea Zilei Dezrobirii Romilor – prin identificarea și scoaterea în evidență a rezultatelor școlare remarcabile a unui număr de elevi

de etnie romă din România.

Prezentăm, astfel, o parte foarte puțin cunoscută a unei stări de normalitate prezentă în cadrul minorității rome, întrucât împărtășim același set de valori cu societatea românească. Pentru recunoașterea meritelor școlare deosebite, un număr de 13 tineri rome au fost premiați în cadrul campaniei „Romi pentru România”, lansată de Agenția Națională pentru Romi în 20 februarie în Sala Transilvania Guvernul României, alături de Cancelaria Prim-Ministrului.

Sperăm ca poveștile tinerilor rome să îi inspire și motiveze pe colegii din școlile de proveniență, dar și pe alți elevi rome, pe profesorii îndrumători ai acestora, mediatorii școlari și nu în ultimul rând, pe părinți și bunici, pe membrii minorității rome în general, pentru a contribui la creșterea stimei de sine în cadrul minorității rome.

Sloganele campaniei de informare Romi pentru România:

**Vi ame sam i România !
Și noi suntem România!**

**Kethanes, ame keras i România maj zorali!
Împreună facem România mai puternică!**

Etapa națională a Concursului Istoria și Tradițiile Rromilor

Miercuri, 12 aprilie 2023, a avut loc, la sala de festivități a Liceului Pedagogic "Ștefan Banulescu", Călărași, premiarea elevilor participanți la **etapa națională a Concursului Istoria și Tradițiile Rromilor**, în prezența doamnei inspector școlar general, prof. Roxana Natalia Pațurcă, și a președintelui Agenției Naționale pentru Rromi, domnul Iulian Paraschiv.

Am fost onorați să fim gazdele acestui concurs, desfășurat pentru prima dată la Călărași.

18 elevi au obținut premii și mențiuni.

Felicitări elevilor, profesorilor coordonatori și tuturilor participanților!

PODCAST: Președintele Iulian Paraschiv în dialog cu artistul Connect-R

Prima experiență la un Podcast a președintelui ANR, Iulian Paraschiv, a fost „*de-a dreptul uimitoare, iar acum am privilegiul să vă dezvălui o veste senzațională!*” spunea acesta în teaser-ul pentru lansarea acestui podcast (14 iunie).

S-a întâlnit cu cel mai titrat artist român de etnie roma, Connect-R, și a avut un schimb de experiențe inedit! Împreună, au pus în valoare ideea campaniei *Romi pentru România*, evidențiind contribuția remarcabilă a etniei Rome la scrierea istoriei contemporane, de la Războiul de Independență până la cele două războaie mondiale și perioada comunistă. Au discutat deschis despre discriminare și cum putem diminua această problemă în prezent.

„A fost o adevărată călătorie plină de emoții și informații personale, care va fi lansat sub forma unui podcast incendiar!” a declarat domnia sa și a invitat publicul interesat să se alături și să descopere această întâlnire fascinantă cu Connect-R, experimentând o discuție captivantă, plină de autenticitate și inspirație!

[#PodcastIncendiar](#) [#ConnectR](#) [#RomPentruRomania](#) [#Discriminare](#) [#Inspiratie](#) [#ExperienteUnice](#)

3-5 Aprilie 2023 —SĂPTĂMÂNA ROMILOR

Agenția Națională pentru Romi, Departamentul pentru Relații Interetnice și Centrul Național de Cultură a Romilor Romano Kher, cu participarea Cancelariei Prim-Ministrului și a Centrului pentru Tineret al Primăriei Municipiului București organizează o serie de evenimente în cadrul Săptămânii romilor 3-8 Aprilie 2023, în cadrul **campaniei Romi pentru România** inițiată de ANR.

Pentru prima dată, seria evenimentelor este organizată în strânsă cooperare cu nouă organizații ale societății civile rome și pro-rome active și recunoscute pentru implicarea în proiecte pentru incluziunea romilor: **Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”**, **Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate – SASTIPEN**, **Asociația Centrul pentru Educație și Drepturile Omului ACEDO**, **Asociația PAKIV România**, **Centrul Romilor Amare Rromentza**, **Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Sociala ADIS**, **Asociația RomJust**, **Asociația Nevo PARUDIMOS** și **Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi**.

PROGRAMUL EVENIMENTELOR

3 aprilie 2023 (10:00 – 15:30)

Sesiune de informare pe tema combaterii discriminării și a atitudinilor antirome destinată decidenților din ministerele componente ale Comitetului interministerial pentru Implementarea, Monitorizarea și Evaluarea Strategiei naționale de incluziune a romilor. Locație: Palatul Victoria.
Organizatori: Cancelaria Prim-Ministrului și Agenția Națională pentru Romi

Miercuri, 5 aprilie 2023 (11:00 – 13:00)

Dezbaterea în căutarea demnității cu studenții Uniunii Studenților din România. Locație: Universitatea București (sediul din str. Schitu Magureanu).

Miercuri, 5 aprilie 2023 (16:00 – 18:00)

CNCR organizează **Lansarea de carte** a unor autori romi:

- **Culegere de Studii Rome** (volum colaborativ) coord. Adrian N. Furtună,
  - **Studiul dialectologic preliminar. Idiomul romilor căldărari din Brateiu**, autor Cristian Pădure
- Locație: Camera de Comerț și Industrie a României

Vineri, 7 Aprilie 2023 (13:00 – 16:30)

Dezbatere ANR Romii în societatea românească: Emancipare. Contribuție. Modernitate. Recital de muzică clasică: Orchestră de camera.

Locație: Aula Academiei Române, București

Sâmbătă, 8 Aprilie 2023 – Ziua Internațională a Romilor:

12:00 – 18:00 **Expoziție de fotografie Personalități rome.** Locație: Piața George Enescu

12:00 – 18:00 **Mestesugarii romi: demonstrații de măiestrie.** Standurile sunt amplasate în Piața George Enescu

16:00 – 17:30 **Marsul Prieteniei pe Calea Victoriei** este organizat de tineri romi.

Locație: Calea Victoriei - Segmentul închis circulației auto pe perioada derulării marșului dintre Str. General Gheorghe Manu și Piața George Enescu (lângă Ateneul Român).

18:00 – 21:30 Concert ocazionat de Sărbătoarea minorității rome – 8 Aprilie

Concert susținut de Roma Fest, Mahala Rai Banda, Connect-R

Locație: Piața George Enescu (lângă Ateneul Român)

Sesiunea de informare pe tema combaterii discriminării și a atitudinilor antirome

Pe data de 3 aprilie am dat startul seriei de evenimente din **Săptămâna Romilor 3-8 Aprilie 2023** cu ***Sesiunea de informare pe tema combaterii discriminării și a atitudinilor antirome***, organizată de Cancelaria Prim-Ministrului și Agenția Națională pentru Romi la Palatul Victoria cu reprezentanții ministerelor membre în Comitetul Interministerial pentru Implementare, Monitorizarea și Evaluarea Strategiei naționale de incluziune a romilor pentru perioada 2022-2027.

Adresăm mulțumiri vorbitorilor care au susținut prezentări bine primite de membrii CIIMES:

- Dr. Gelu DUMINICĂ – Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună” – cu prezentarea Dilema Rom vs. Țigan;
- Prof. Sandu ION, evocând Prezența romilor în spațiul românesc;
- Dr. Delia Grigore, - Centrul Romilor Amare Rromentza - abordând tematica Cultura romă tradițională vs. Modernitate.
- Dr. Carmen GHEORGHE – Asociația E-Romnija – pledând pentru Reprezentarea femeilor rome în societatea românească;
- Oana DRĂGUȚ, CNCR, care a prezentat Stima de sine etnică a minoritarilor rome și
- Grebeldinger Daniel – Asociația Nevo Parudimos – care a expus experiența organizației sale în Monitorizarea rasismului antiromi.

În cadrul evenimentului a fost vernisată expoziția ***Personalități de etnie romă*** a Centrului Național de Cultură a Romilor Romano Kher și Agenției Naționale pentru Romi.

Prezentările susținute de activiștii, cercetătorii și universitarii rome invitați în calitate de vorbitori au avut ca obiectiv principal furnizarea către membrii CIIMES a unui set de informații utile pentru o înțelegere mai bună a provocărilor cu care se confruntă minoritatea romă – în fapt, beneficiarii politicilor publice gestionate de membrii CIIMES.

Prin acest eveniment, ne-am propus să aducem mai aproape expertiza organizațiilor rome față de decidenții guvernamentali, care au semnalat lucruri uneori invizibile chiar și pentru ochiul specialistului.

Lansare de carte: lucrări științifice despre minoritatea romă

Pe data de 5 aprilie, în cadrul **SĂPTĂMÂNII ROMILOR, 3-8 Aprilie 2023**, **Centrul Național de Cultură a Romilor - Romano Kher**, **Agencia Națională pentru Romi** și **Departamentul pentru Relații Interetnice** au lansat la sediul Camerei de Comerț și Industrie a României două lucrări științifice:

I. Culegere de Studii Rome, (coord.) Adrian-Nicolae Furtună. Autori: Chiriac Bogdan, Vasile Ionescu, Manuela Marin, Florin Nasture, Valentin Negoii, Călin Andrei Olariu, Petre Petcuț.

II. Studiul dialectologic preliminar. Idiomul romilor căldărari din Brateiu. Autor: Cristian Pădure.

Lucrările lansate astăzi abordează două aspecte importante ale minorității rome - istoria și limba - definatorii pentru promovarea identității romilor.

Prezent la eveniment, președintele ANR, **Iulian Paraschiv**, a evocat responsabilitatea instituțiilor de reprezentare a romilor în a pune în valoare publicațiile, studiile și cercetările despre minoritatea romă, pentru a pune în dezbatere publică teme de interes pentru minoritatea romă și pentru societate, în general.

În plus, este importantă conservarea și cunoașterea istoriei romilor din spațiul românesc, ca o premisă pentru reconcilierea cu trecutul. Tragedii ale umanității precum Holocaustul trebuie cunoscute de opinia publică, trebuie vizibilizate poveștile victimelor acestor atrocități și onorată memoria lor, pentru ca generațiile viitoare să nu le repete. Avem datoria să contribuim prin toate mijloacele pe care le avem la dispoziție - publicații de carte, cercetări istorice, memorialistică și altele - și să aducem în dezbaterea publică pentru publicul larg și în sistemul de educație.

Limba este un element important pentru identitatea oricărei etnii, chiar dacă mulți dintre romi, astăzi, sunt nevorbitori de limbă romani, iar orice contribuție la reconstrucția unei limbi care a supraviețuit în ciuda tuturor barierelor din istorie este mai

mult decât necesară.

Felicităm autorii, felicităm CNCR pentru aceste lucrări, care îmbogățesc cunoașterea referitoare la minoritatea romă din România!

Aducem mulțumiri și organizațiilor neguvernamentale partener, care sunt alături de instituțiile centrale cu responsabilități în promovarea drepturilor minorităților: Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună” • Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate – SASTIPEN • Asociația Centrul pentru Educație și Drepturile Omului ACEDO • Asociația PAKIV România • Centrul Romilor Amare Rromentza • Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială ADIS • Asociația RomJust • Asociația Nevo PARUDIMOS • Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi.

Dezbaterea *În căutarea demnității*

În data de 5 aprilie, ANR a organizat dezbaterea *In căutarea demnității*, în cadrul campaniei *Romi pentru România* cu studenții Uniunii Studenților din România, la sediul Facultății de Sociologie și Asistență Socială a Universității București.

În intervenția sa, în deschiderea evenimentului, președintele ANR [Iulian Paraschiv](#) a evocat contribuția romilor la muzica românească, fie în calitate de muzicieni, muzicanți, lăutari, interpreți, fie în cea de compozitori și creatori consacrați. Totodată, a amintit faptul că adesea genurile muzicale apreciate de romi – muzica lăutărească, ori maneaua, cu influențe profund orientale – sunt respinse, aparent, de populația majoritară, fiind asociate cu etnia romă, dintr-un elitism greu de înțeles, în condițiile în care platformele de streaming înregistrează recorduri la numărul de vizualizări pe aceste genuri muzicale.

Cursul, circumscris domeniului Sociologiei muzicii, susținut de lect.univ.dr. Gelu Duminică, i-a avut ca invitați pe muzicienii din Mahala Raibanda, și a evidențiat comportament de consum muzical din societatea noastră, care transmit atitudini și valori ale societății din zilele noastre. Cursul a fost o incursiune în istoria recentă: bunăoară, în perioada interbelică, au fost în mare vogă muzicieni de etnie romă, precum Zavaidoc (cu înregistrări chiar la casa de discuri Columbia Records) și Grigoraș Dinicu, care au fost solicitați de ministrul Apărării din acea perioadă, pentru a susține concerte pentru soldații de pe front, pentru a le ridica moralul.

Un alt element important desprins din curs a fost prezentarea romilor ca fiind personaje negative în literatură, în contrast cu prezentarea încărcată de exotic a femeilor rome, cel mai cunoscut exemplu fiind romanța Zaraza din perioada interbelică.

Adresăm mulțumiri domnului Decan al Facultății de Sociologie și Asistență Socială, Doru Buzduca și doamnei Prodecan Claudia Constantinescu pentru găzduirea evenimentului și studenților care ne-au fost alături în acest eveniment.

Pe muzicienii romi din [Mahala Rai Banda](#) îi veți putea urmări live sâmbătă, 8 Aprilie, începând cu ora 17:30, în concertul deschis publicului general, ocazionat de sărbătorirea Zilei Internaționale a Romilor, organizat de ANR, DRI și CNCR-RK, alături de Centrul de Tineret al Primăria Municipiului București, alături de organizațiile societății civile rome, în Piața George Enescu (parcarea Cina, de lângă Ateneul Român). Concertul a reunit artiști romi consacrați: Connect-R, membrii ansamblului Roma Fest și invitații lor.

Dezbaterea Romii în societatea românească: Emancipare. Contribuție. Modernitate

În data de 7 aprilie 2023, ANR, DRI, CNCR-RK și Centrul pentru Tineret al Primăriei Municipiului București, au organizat în Aula Academiei Române dezbateri Romii în societatea românească: Emancipare. Contribuție. Modernitate. în contextul sărbătoririi zilei de 8 Aprilie – Ziua Internațională a Romilor –, prin care ne-am propus să prezintă un manifest pentru minoritatea romă.

Dezbaterea a fost moderată de cunoscutul jurnalist Sebastian Zachmann și s-a bucurat de mesaje de felicitare a minorității rome în sesiunea de deschidere, fiind prezentate:

- Mesajul E.S. Klaus Werner IOHANNIS, Președintele României, rostit de domnul Sergiu NISTOR, Consilier Prezidențial, Administrația Prezidențială
  - Mesajul E.S. Nicolae CIUCĂ, Prim-Ministru, rostit de doamna Irina-Dumitrița SOLOMON, Secretar de Stat, Cancelaria Prim-Ministrului, Guvernul României
  - Mesajul Președintelui Academiei Române, Ioan-Aurel POP, rostit de președintele ANR, Iulian Paraschiv
  - Doamna Eniko LACZIKO, Secretar de Stat, Departamentul pentru Relații Interetnice, Guvernul României
  - Mesajul Ministerului Educației prezentat de domnul Sorin ION, Secretar de Stat
  - Mesajul Ministerului Sănătății prezentat de domnul Cătălin VIȘEAN, Secretar de Stat
  - Domnul Mihai NEACȘU, Director, Centrul Național de Cultură al Romilor Romano Kher
- Președintele ANR, Iulian Paraschiv, a dat citire mesajului său cu ocazia Zilei de 8 Aprilie – Ziua Internațională a Romilor – textul discursului în primul comentariu.

Instituțiile organizatoare și organizațiile neguvernamentale partenere și-au propus să facă mai vizibile contribuția romilor la dezvoltarea societății românești, aspirațiile și obiectivele romilor obișnuiți, a profesioniștilor, a liderilor romilor și intelectualilor rome. Astfel, au fost invitați profesioniști rome din diferite categorii sociale – polițist, medic, studentă, preot, juristă, meșteșugar, profesoară - pentru a-și expune experiențele și propria viziune despre minoritatea careia îi aparțin.

Această dezbatere a contribuit și la efortul de reconciliere cu trecutul, cu episoadele istorice care, adeseori, nu au fost blânde cu romii, în ciuda devotamentului lor față de România, după cum s-a evocat de către reprezentanții societății civile din sesiunea finală:

- Delia Grigore, Președintă – Centrul Romilor Amare Rromentza
- Costel Bercuș, Președinte - Asociația Centrul pentru Educație și Drepturile Omului
- Daniel Rădulescu, Președinte - Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate – SASTIPEN
- Eugen Ghiță, Președinte – Asociația ROMJUST
- Ionuț Păun, Președinte, Organizația de Tineret a Partidei Romilor „Pro Europa”

S-a arătat, de către paneliști faptul că noi, romii, dorim să ne cunoaștem propria istorie în aceeași măsură în care dorim ca societatea românească să o cunoască și să o onoreze. Concluzia care se desprinde în urma dezbaterii o reprezintă dorința romilor prezenți în Aula Academiei Române de a cultiva în societatea românească respectul pentru calitatea de cetățeni a etnicilor rome.

Dezbaterea a fost încheiată cu un recital de muzică clasică al unei Orchestre de cameră compusă din muzicieni de etnie romă.

Evenimentul a reprezentat și o evaluare de etapă a stadiului în care ne aflăm, un moment de profundă reflecție cu privire la contribuția și locul minorității rome în societatea românească și modul în care se proiectează minoritatea romă însăși pentru viitor!

Mulțumim Academiei Române care și-a arătat totala disponibilitate de a sprijini acest demers al instituțiilor de reprezentare a minorității rome și a liderilor romilor, societății civile rome, ca „semnal dat întregii societăți românești pentru o reconciliere istorică, pentru acceptarea celuilalt, pentru promovarea valorilor romilor în cultura și civilizația românească”, după cum arăta în cuvântul de salut al său, academicianul Ioan Aurel Pop.

8 Aprilie—Ziua Internațională a Romilor sărbătorită la București

Evenimentele ocazionate de celebrarea Zilei de 8 Aprilie au debutat cu *Marșul Prieteniei*, pe Calea Victoriei, intersecția cu Str. General Gheorghe Manu.

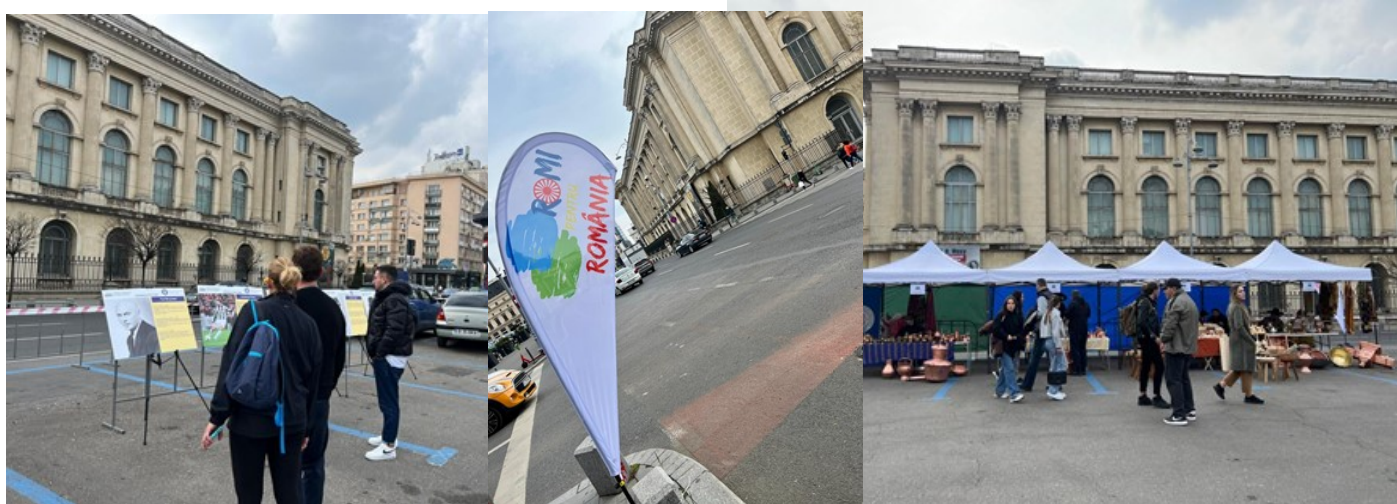
Marsul prieteniei, organizat de tineri romi, cu participarea ANR, DRI și CNCR-RK, a Centrului pentru Tineret al Primăriei Municipiului București, Primăria Municipiului București și a organizațiilor neguvernamentale partenere, s-a încheiat în Piața George Enescu.

Cel de-al doilea eveniment al Zilei Internaționale a Romilor a fost "Concert Mahala Rai Banda, Connect-R și invitații" (18.00 -21.00 - Parcarea Cina, de lângă Ateneul Român).

În așteptarea concertului participanții au putut viziona expoziția de fotografii "Personalități de etnie romă" și vizita standurile meșteșugarilor romi!

Organizațiile Non-guvernamentale partenere în organizarea seriei de evenimente din Săptămâna romilor: Fundația Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună” • Centrul Romilor pentru Politici de Sănătate – SASTIPEN • Asociația Centrul pentru Educație și Drepturile Omului ACEDO • Asociația PAKIV România • Centrul Romilor Amare Rromentza • Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială ADIS • Asociația RomJust • Asociația Nevo PARUDIMOS • Centrul de Resurse pentru Comunitățile de Romi

Conferințe. Evenimente. Întâlniri de lucru

Agencia Națională pentru Romi

Comemorarea victimelor Holocaustului—27 ianuarie

„În România și în Europa romii rămân cea mai nepopulară minoritate, fiind adesea găsită drept țap ispășitor de către formațiunile extremiste, de aceea este nevoie de consolidarea eforturilor de combatere a mesajelor rasiste și xenofobe la adresa romilor.

Este important ca viitoarele generații să fie educate în spiritul toleranței, acceptării și respectului pentru diversitate, pentru ca tragediile trecutului să rămână doar o lecție de istorie.”, a declarat, în intervenția sa, președintele ANR, Iulian Paraschiv, cu ocazia Zilei Internaționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului, la proiecția filmului de scurt metraj „Dukhale Lila/ Scrisorile durerii”.

Filmul este inspirat din fapte reale, pe baza petițiilor scrise de soldații romi adresate autorităților statului din perioada celui de-al Doilea Război Mondial, în contextul deportării în Transnistria a familiilor soldaților romi aflați pe front.

Ziua Internațională de Comemorare a Memoriei Victimelor Holocaustului

Participarea președintelui ANR, Iulian Paraschiv, la ceremonia organizată pe 2 februarie de Departamentul pentru Relații Interetnice, Institutul Cultural Român, Institutul Goethe și Semper Culturalia, la sediul Arcub, cu ocazia Zilei Internaționale de Comemorare a Memoriei Victimelor Holocaustului.

Pogramul a fost susținut de Maia Morgenstern, Dan Michael Schlanger, Sorin Sandu și Norica Costache, momente muzicale în interpretarea mezzo-sopranei Mihaela Ișpan, a violonistului Radu Dunca, a pianistului Ethan Schmeisser și prim-cantorului Emanuel Pusztai.

Evenimentul comemorativ, desfășurat în prezența ambasadorilor Statului Israel și al Germaniei, s-a încheiat cu proiecția documentarului COMPENSAȚII (Reckonings - SUA, 2022), în regia Robertei Grossman. Filmul abordează tematica negocierilor dintre asociațiile victimelor și Germania de Vest, pentru obținerea de compensații colective materiale și pensii viagere pentru victimele Holocaustului, ca forme de reparație minimală pentru suferințele îndurate de victime.

Colegiul Național de Apărare: informare pe tema anti-rasismului și Holocaustul Romilor

Răspunzând invitației Colegiului Național de Apărare, instituție pe care președintele ANR Iulian Paraschiv a absolvit-o, a susținut pe data de 25 mai a.c. prezentarea „Romii în timpul Holocaustului”, ca parte a eforturilor guvernamentale în domeniul politicilor memoriei care aduc o cunoaștere în societate și fac vizibile poveștile nespuse ale victimelor rome ale Holocaustului.

Au fost abordate și aspectele terminologice - dilema rom vs. țigan - punctând și contribuția minorității rome la dezvoltarea societății românești și participarea romilor la toate marile momente ale istoriei naționale, rămânând fideli acestei țări, chiar în ciuda persecuțiilor îndurate. Conducerea ANR aduce mulțumiri domnului Colonel conf.univ.dr. Alexandru Stoica, director al Departamentului pentru studii de securitate și leadership din cadrul Colegiului Național de Apărare pentru invitație și participanților, care au participat activ la dezbateri.

Ceremonia de Comemorare a Memoriei Victimelor Holocaustului

Pe data de 9 octombrie 2023, Agenția Națională pentru Romi, prin colega noastră, Mariana Costache-Buceanu, a participat la Ceremonia de Comemorare a Victimelor Holocaustului din România, la invitația Institutului pentru Studiul Holocaustului din România „Elie Wiesel”.

Organizat anual la Monumentul Holocaustului din București, în contextul Zilei Naționale de Comemorare a Victimelor Holocaustului din România, evenimentul comemorativ își propune să aducă un omagiu victimelor politicilor rasiale ale regimului Antonescu. Totodată, contribuie la conștientizarea publică referitoare la această pagină neagră din istoria noastră.

La eveniment, au participat reprezentanți ai Administrației Prezidențiale, ai Guvernului României, Ministerului Apărării Naționale, Ministerului Afacerilor Interne, Ministerului Afacerilor Externe, Agenției Naționale pentru Romi, reprezentanți ai Federației Comunităților Evreilor din România, ambasadoarea Statelor Unite ale Americii, ambasadorul statului Israel, ambasadorul Republicii Federale Germania, reprezentantul ambasadei Franței, alături de numeroși elevi din cadrul Complexului Educațional Laude-Reut, Colegiul Național „Matei Basarab” din București.

Reprezentanta ANR a dat citire mesajului președintelui ANR, [Iulian Paraschiv](#), și s-a alăturat oficialităților prezente,

Grupul de Lucru Tematic—Promovarea Modificărilor Legislative

În data de 27 februarie 2023, la sediul Ministerului Afacerilor Interne a fost organizată prima reuniune a Grupului de Lucru Tematic pentru Promovarea Modificărilor Legislative, din cadrul Comitetului Interministerial pentru Implementarea, Monitorizarea și Evaluarea Strategiei naționale de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027.

Pe agenda discuțiilor între instituțiile participante au fost: (1) analiza legislației care reglementează problematica apărării drepturilor și libertăților cetățenilor români de etnie romă; (2) analiză și dezbateri referitoare la prevederile Strategiei naționale de incluziune a romilor și propuneri de îmbunătățire a acesteia; (3)

circuitul documentelor între membrii GLT pentru promovarea modificărilor legislative.

Președintele Iulian Paraschiv a mulțumit organizatorilor pentru implicare și i-a informat pe cei prezenți cu privire la o serie de discuții instituționale anterioare, cu scopul unei mai eficiente coordonări a implementării Strategiei și a reiterat faptul că toate ministerele cu responsabilități în strategie au obligația de a urmări și raporta indicatorii asumați, precum și bugetele alocate măsurilor din Strategie. A reamintit celor prezenți o serie de potențiale modificări identificate de membrii GLT pentru modificări legislative ce au reieșit în urma discuțiilor din luna noiembrie 2022.

Discuțiile membrilor GLT s-au centrat pe propuneri legislative care urmează a fi analizate din domeniile Sănătate (norma de beneficiari alocați unui mediator sanitar rom), Locuire (analiza impactului programului de construcție de locuințe sociale pentru romi și lecțiile învățate în vederea adoptării unui nou act normativ) sau Educație (raportarea în SIR a elevilor de etnie romă, ori analiza cadrului legal pentru acordarea adeverințelor care certifică apartenența la etnia romă, pentru candidații la locurile distinct alocate pentru romi în învățământul

Reuniunea membrilor Comitetului Inter-ministerial pentru punerea în aplicare a Strategiei naționale

În cursul zilei de 20 aprilie 2023, co-președinții Comitetului Interministerial pentru Implementarea, Monitorizarea și Evaluarea Strategiei Naționale de Incluziune a Romilor, [Irina Dumitrița Solomon](#), Secretar de Stat în Cancelaria Prim-Ministrului și [Iulian Paraschiv](#), Președintele Agenției Naționale pentru Romi, au organizat la Palatul Victoria o reuniune inter-instituțională cu ministerele de linie și autoritățile centrale cu responsabilități în punerea în aplicare a măsurilor din Strategia Guvernului României pentru incluziunea cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2022-2027.

Astfel, a fost stabilit calendarul pentru perioada următoare în vederea realizării primului exercițiu de raportare a primului an de implementare a măsurilor din Strategie, care urmează să fie prezentat în ședință de guvern de președintele ANR, precum și dezbateri publice a rezultatelor raportului cu societatea civilă romă

Consultare publică cu membrii Consiliului Consultativ al ANR

Astăzi, la Palatul Victoria, Agenția Națională pentru Romi și Cancelaria Prim-Ministrului au organizat reuniunea (în format hibrid) de consultare cu reprezentanții societății civile rome și pro-rome, pe tema Raportului anual privind implementarea Strategiei naționale de incluziune a romilor 2022-2027. Reuniunea a fost co-moderată de doamna Irina Dumitrița SOLOMON, Secretar de Stat în cadrul Cancelariei premierului și de domnul Iulian Paraschiv Președintele ANR.

Invitația a fost adresată unui număr de 91 de ONG-uri din țară, majoritatea regăsindu-se în Consiliul Consultativ al ONG-urilor rome, dintre care 31 reprezentanți au dat curs invitației de participare în format fizic, iar 11 participanți au avut posibilitatea să participe prin sistem videoconferință.

Invitați la această reuniune de consultare au fost și reprezentanți la nivel de secretari de stat, subsecretari de stat, sau funcții de conducere din cadrul ministerelor/instituțiilor centrale cu responsabilități în coordonarea planurilor de măsuri și a Grupurilor de Lucru Tematice interministeriale înființate prin Strategie care și-au prezentat progresele realizate în implementarea măsurilor din strategie la un an de la adoptarea acesteia. În timpul reuniunii, reprezentanții ONG-urilor rome și pro-rome au avut posibilitatea să adreseze întrebări la obiect reprezentanților ministeriali și să primească clarificări pentru problemele ridicate: stadiul unora dintre programele naționale, indicatori și bugete alocate, nevoia de evaluare a impactului unora dintre măsurile din strategie, unele propuneri de modificări legislative identificate în urma dezbaterilor ș.a.

Un element important desprins în cadrul reuniunii îl reprezintă faptul că decidenții din instituțiile centrale prezente și-au arătat disponibilitatea de a lărgi cadrul dezbaterilor din cadrul Grupurilor de Lucru Tematice. Astfel, în concordanță cu principiul „Nimic pentru romi, fără romi”, a fost agreată propunerea de invitare în viitor a practicienilor rome din societatea civilă la lucrările diferitelor GLT-uri (în format fizic și online), care să contribuie cu expertiza acestora dobândită la firul ierbii și să aibă posibilitatea să aducă soluții decidenților de la nivel central.

Reuniunea Grupului de Lucru Tematic—Combaterea Discriminării

În cursul zilei de 20 iunie 2023, președintele ANR [Iulian Paraschiv](#) a participat la cea de-a doua reuniune a Grupului de Lucru Tematic pentru Combaterea Discriminării (GLT-CD), organizat de Departamentul pentru Relații Interetnice la sediul Ministerului Afacerilor Interne. GLT-CD urmărește punerea în aplicare a măsurilor din Strategia națională de incluziune a romilor aferente Planului de Măsuri corespunzător Obiectivului Specific 6. Combaterea discriminării, a discursului și atitudinilor antirome generatoare de discurs incitator la ură sau infracțiuni motivate de ură.

Agenda reuniunii a inclus următoarele teme: (1) Discuții pe e marginea proiectului Raportului GLT CD pentru perioada ianuarie –martie 2023 și supunerea aprobării raportului prin vot de către membri, raport care urmează a fi înaintat Comitetului Interministerial pentru Implementarea, Monitorizarea și Evaluarea Strategiei; (2) Prezentarea MAI-IGPR a programului PDP3 de prevenire și combatere a discriminării romilor – program finanțat prin fondurile mecanismului norvegian și (3) Prezentarea sistemului de prevenire și combatere a discriminării la nivel județean de reprezentanți ai Instituțiilor Prefectului (BJR Galați și BRJ Iași). În urma reuniunii s-au adus în discuție provocările instituționale în raportarea cazurilor de discriminare a romilor, subraportarea acestora și cauzele care contribuie la aceasta, precum și nevoia de informare și conștientizare a membrilor comunităților cu romi în identificarea și depunerea de plângeri către instituțiile competente în soluționarea acestora.

REUNIUNEA COMITETULUI INTERMINISTERIAL

În cursul zilei de 13 decembrie 2023, a avut loc, la Palatul Victoria - **Guvernul României**, reuniunea Comitetului Interministerial pentru Implementarea, Monitorizarea și Evaluarea Strategiei naționale de incluziune a romilor pentru perioada 2022-2027 (CIIMES).

Pe agenda reuniunii a figurat aprobarea de către reprezentanții ministerelor și autorităților publice centrale a rapoartelor Grupului de Lucru Tematic Combaterea Discriminării și a raportului privind primul an de implementare a Strategiei (perioada supusă evaluării mai 2022 - aprilie 2023).

Pe această cale adresăm mulțumiri reprezentanților instituțiilor cu responsabilități în Strategia națională de incluziune a romilor pentru participare. Totodată, adresăm mulțumiri pentru participare domnului deputat Cătălin MANEA, care s-a alăturat celor prezenți și a adus perspectiva domniei sale în legătură cu sprijinul pe care Legislativul îl poate acorda în îmbunătățirea legislației și mecanismelor instituționale care să conducă la un proces mai rapid de realizare a obiectivelor Strategiei.

Dintre concluziile primului an de implementare a Strategiei a reieșit faptul că sunt necesare eforturi de consolidare la nivelul instituțiilor responsabile în vederea remedierii sau recuperării întârzierilor înregistrate în măsurile prevăzute în Planurile de Acțiune.

Raportul aprobat astăzi urmează a fi prezentat de președintele ANR în ședință de guvern în forma adoptată de membrii CIIMES, urmând a fi analizat și a fi înaintate recomandări cu propuneri ce vizează îmbunătățirea activităților din Strategie pentru perioada următoare.

Propunerile desprinse din raportul de evaluare, pentru îmbunătățirea activității CIIMES sunt următoarele:

- actualizarea reperelor și țintelor măsurabile

Foto credit: [Guvernul României](#) | Cancelaria Prim-Ministrului

REUNIUNEA COMITETULUI INTERMINISTERIAL

(milestones și targets), precum și alocarea de bugete de către instituțiile responsabile;

- organizarea de consultări periodice între coordonatorii CIIMES și ministere pe linia stabilirii reperelor și țintelor măsurabile și înscrierea într-un calendar de reuniuni mai dese, care să conducă la o dinamizare a activității în atingerea obiectivelor strategiei;

- analiza metodelor celor mai potrivite pentru reperele și țintele din Planurile de Acțiune ale strategiei;

- integrarea abordării de gen în implementarea măsurilor asumate prin Strategie;

- intensificarea numărului de reuniuni ale GLT și CIIMES în anul următor și

- continuarea dialogului activ cu societatea civilă, preluarea sugestiilor și recomandărilor acestora și reflectarea contribuției ONG-urilor în activitățile inter-instituționale.

În spiritul transparenței decizionale și dedicației principiului participării publice a romilor la procesele de luare a deciziei, copreședinții Comitetului interministerial CIIMES – președintele ANR, domnul Iulian Paraschiv și Secretarul de Stat la Cancelaria Prim-Ministrului, domnul Dragoș HOTEA – au adresat invitația reprezentanților organizațiilor neguvernamentale rome și pro-rome reunite în Consiliul Consultativ al ANR de a participa, în calitate de observatori, la lucrările CIIMES.

La finalul reuniunii, reprezentanții ONG-urilor prezente (în format fizic, sau prin sistem video-conferință) au putut lua cuvântul și adresa întrebări, formula observației sau considerații pe marginea celor discutate – pentru care le mulțumim o dată în plus - și și-au exprimat disponibilitatea de a contribui cu expertiza din organizații la viitoarele dezbateri din Grupurile de Lucru Tematice sau lucrări ale CIIMES.

Reuniunea Grupului de Lucru Mixt la nivelul județului OLT

Domnul Iulian Paraschiv, președintele Agenției Naționale pentru Romi, alături de domnul Florin Constantin Homorean, prefectul județului Olt și Ana Maria Ciaușu, subprefect în cadrul Instituției Prefectului - Județul Olt au participat la ședința Grupului de Lucru Mixt pentru problemele romilor organizat în data de 16 iunie 2023 în sala video a instituției prefectului Olt. La dezbateri au participat membrii grupului, respectiv instituțiile publice deconcentrate, experții locali pe probleme de romi din cadrul UAT-urilor, mediatorii sanitari romi, mediatorii școlari, profesorii de limba romani și liderii informali ai comunităților de romi.

În cadrul întâlnirii a fost prezentat raportul instituției Prefectului-Județul Olt pe semestrul 1 al anului 2023 în ceea ce privește coordonarea, implementarea și monitorizarea obiectivelor prevăzute în H.G.560/2022, privind Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români de etnie romă pentru perioada 2022-2027. Elementul de plus valoare adus de instituția prefectului în modul de coordonare și implementare a H.G.560/2022 la nivelul județului îl constituie organizarea ședințelor GLM Județean Olt la nivelul primăriilor din județ, până în prezent fiind organizate în Slatina, Balș, Potcoava, Corbu și Caracal. Până la finalul anului urmează să fie organizate întâlniri și în celelalte localități cu comunități însemnate de romi. Domnul Iulian Paraschiv a apreciat în mod deosebit deschiderea și sprijinul real acordat de către domnul prefect și domnișoara subprefect în coordonarea problematicii din comunitățile de romi din Olt.

DIALOG CU AUTORITĂȚILE PUBLICE LOCALE—Municipalitatea IAȘI

În cadrul vizitei de lucru la nivel local din data de 28 iunie a.c., președintele ANR a avut o întrevedere cu Primarul Municipiului Iași, Mihai CHIRICA, pentru a discuta problematica incluziunii sociale a romilor la nivel local și provocările cărora municipalitatea trebuie să le facă față. În cadrul vizitei de lucru au fost alături de mine Directorul meu de cabinet, Cătălin STĂNESCU și Coordonatorul Regiunii N-E Moldova al Asociației Partida Romilor Pro-Europa, Daniel VASILE.

S

În Strategia națională pentru incluziunea romilor 2022-2027 promovăm implicarea activă a autorităților publice locale în rezolvarea eficientă a problemelor cu care se confruntă comunitățile locale, cât mai aproape de cetățean, conform principiului subsidiarității și pledăm pentru o participare publică reală a romilor la deciziile care îi privesc. Conducerea ANR a mulțumit primarului Chirica pentru dialogul onest și pentru deschiderea manifestată, cu care am stabilit o serie de pași de urmat în vederea cooperării dintre Agenția Națională pentru Romi și Primăria municipiului Iași, care să abordeze tematica incluziunii romilor, combaterea discriminării romilor, derulare de campanii de promovare a modelelor de succes din rândul minorității rome sau acțiuni care fac mai vizibilă contribuția romilor la societatea românească.

Reuniunea Grupului de Lucru Mixt la nivelul județului SUCEAVA

La solicitarea președintelui Agenției Naționale pentru Romi, Iulian Paraschiv, 29 iunie 2023 la sediul Instituției Prefectului – județul Suceava a avut loc ședința Grupului de Lucru Mixt pentru problemele romilor, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului României nr.560/2022 pentru aprobarea Strategiei Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome. (2022-2027).

Principalele subiecte dezbătute au vizat: stadiul punerii în aplicare a Planului Județean de măsuri pentru incluziunea romilor la nivelul județului Suceava pentru primul semestru al acestui an; aplicarea Programului Național de Cadastru și Carte funciară 2015-2023, în localitățile cu pondere semnificativă de cetățeni români aparținând minorității rome din județul Suceava; aplicarea prevederilor Legii nr. 156/2023 privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie.

La întâlnire au participat președintele Agenției Naționale pentru Romi, Iulian Paraschiv, subprefectul județului Suceava, Ioan – Cristian Șologon, prim-vicepreședintele Asociației Partida Romilor Pro Europa București, Daniel Vasile, reprezentantul BJR Suceava, Alina Iuliana Neagu, inspectorul pentru problemele educaționale ale romilor, Lucian Dimitriu, președintele Asociației Partida Romilor Pro Europa Suceava, Leonard Constantin și membrii Grupului de Lucru Mixt, format din reprezentanții serviciilor publice deconcentrate de la nivelul județului Suceava, experți locali pentru romi, mediatori școlari, mediatori sanitari, cadre didactice rome și lideri ai comunităților.

Iulian Paraschiv, președintele ANR, a apreciat consolidarea eforturilor și identificarea de soluții concrete pentru incluziunea socială, educațională și economică a comunității rome din județul Suceava și a subliniat necesitatea de a se lucra în parteneriat cu instituțiile guvernamentale, autoritățile publice locale, ONG-uri și membri ai comunității. Totodată a fost evidențiată importanța sensibilizării și educării comunității majoritare cu privire la cultura și drepturile romilor în scopul reducerii stereotipurilor și a discriminării.

Reuniunea Grupului de Lucru Mixt la nivelul județului SUCEAVA

Președintele ANR Iulian Paraschiv a participat la reuniunea Grupului de Lucru Mixt organizată de Instituția Prefectului județului Bacău, în cadrul căreia a fost prezentat raportul de activitate al Inspectorului școlar pentru Romi, urmată de o dezbateră constructivă, în care am identificat aspecte de îmbunătățit în acțiunile la nivel local.

În intervenția sa, a amintit faptul că în ultimele două decenii Strategiile de incluziune a romilor au adus schimbări semnificative în ce privește resursele umane rome prezente în instituții, precum introducerea mediatorilor școlari, mediatorii sanitari sau experții rome din cadrul primăriilor municipalităților cu populație romă semnificativă sau cei de la nivelul Instituțiilor Prefectului.

De asemenea, a reamintit faptul că sărăcia nu este specifică doar romilor și că trebuie să ne concentrăm pe lupta împotriva stereotipurilor și prejudecăților, a rasismului îndreptat împotriva romilor, care ar trebui să fie un obiectiv prioritar, iar ANR se ocupă de monitorizarea implementării acestor măsuri, în limita bugetului alocat de guvern.

A apreciat deschiderea din partea instituțiilor județene și locale, în urma acestei reuniuni și sunt încrezător că prin comunicare și colaborare onestă vom putea îmbunătăți viața comunităților noastre.

Consultări cu Banca Mondială referitor la sprijinul incluziunii romilor

În cursul zilei de 18 ianuarie 2023, președintele ANR, Iulian Paraschiv, a primit o delegație a Băncii Mondiale, conduse de doamna Annely Madeleen Koudstaal (Senior Operations Officer), alături de

prin propunerea unui Spațiu de Acțiune pentru Romi, pus în aplicare în parteneriat cu Comisia Europeană și guvernele partenere: abordare interculturală, explicită dar nu exclusivă, posibilități de implicare și responsabilizare a autorităților locale, participarea activă a romilor și implicarea societății civile la toate nivelurile. S-au mai abordat teme precum stadiul

doamna Anna Akhalkatsi Șefa misiunii Băncii Mondiale în România, doamna Varalakshmi Vemuru (Practice Manager, Practici de Durabilitate Socială și Incluziune Globală pentru Europa și Asia Centrală), doamna Valerie Morrica (Senior Social Development Specialist), doamna Ioana Irimia (External Affairs Officer). Vizita de lucru a fost organizată în contextul consultării misiunii Băncii Mondiale referitoare la abordarea sprijinului pentru incluziunea romilor pentru perioada următoare.

Dialogul a abordat planurile organizației internaționale de a continua sprijinul pentru guvern

implementării Strategiei naționale de incluziune a romilor și sprijinul acordat ANR cu expertiza Băncii Mondiale în vederea eficientizării resurselor umane din plan județean (reprezentanții Birourilor Județene pentru Romi) și local (mediatori sanitari, mediatori școlari, experți locali pentru problemele romilor).

De asemenea, printre subiectele abordate au fost nevoia de reflectare a rezultatelor intervențiilor pentru romi, bugetele alocate și indicatorii colectați de la nivel local, precum și căi de eficientizare și creștere a impactului acestor politici publice, cu expertiza Băncii Mondiale.

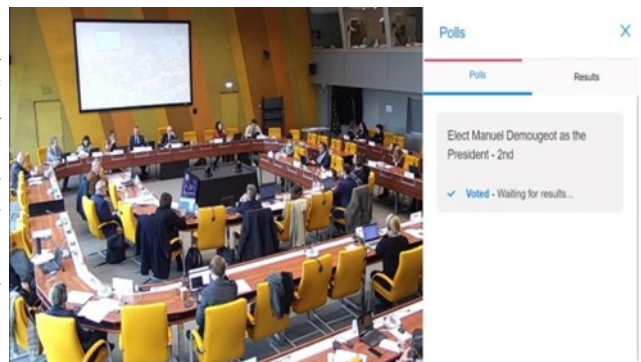
CONSILIUL EUROPEI - ADI-ROM

În data de 17 octombrie 2023, Agenția Națională pentru Romi a participat, prin colega noastră, Maria Ursu, la reuniunea organizată de Consiliul Europei: „The 8th COMMITTEE OF EXPERTS ON ROMA AND TRAVELLER ISSUES Meeting (ADI-ROM)”.

În noua calitate de membru al ADI-ROM, redobândită începând cu această zi, Agenția Națională pentru Romi, în calitate de instituție de specialitate a administrației publice centrale, care elaborează politica și strategia Guvernului în domeniul respectării, promovării și afirmării drepturilor minorității romilor, asigură reprezentarea României în cadrul Comitetului de experți pentru Problematika Romilor și a Nomazilor (ADI-ROM), al Consiliului Europei.

ADI-ROM conduce activitatea interguvernamentală a Consiliului Europei în vederea protecției și promovării drepturilor romilor și a nomazilor și incluziunea și participarea lor activă în societate, sub autoritatea Comitetului de Miniștri.

Având în vedere actualul context european de consolidare a dimensiunii egalității, participării și incluziunii romilor, fiind importantă asigurarea reprezentării și participării demnitarilor romi și a experților de etnie romă din administrația centrală, ca formă de angajament în privința asigurării participării reale a romilor în procesele decizionale naționale, la nivelul Consiliului Europei sau a instituțiilor UE, ori pe plan internațional, Agenția Națională pentru Romi și-a exprimat votul pentru alegerea

Cooperare cu organizații internaționale

Agenția Națională pentru Romi

Consiliul Europei—Carta Europeană a Limbilor Regionale și Minoritare

În cursul zilei de 10 februarie, o delegație a Comitetului de Experți din cadrul Consiliului Europei în domeniul Cartei Europene a Limbilor Regionale și Minoritare – mecanism de protecție a drepturilor lingvistice din cadrul Consiliului Europei – s-a întâlnit la sediul Ministerului Afacerilor Externe cu o serie de reprezentanți ai instituțiilor administrației centrale, printre care și Agenția Națională pentru Romi, reprezentată de președintele Iulian Paraschiv, Departamentul pentru Relații Interetnice, Institutul Național de Statistică, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Educației și alții.

Vizita a avut ca scop evaluarea periodică a progresului înregistrat de Statele Membre în domeniul protecției și promovării limbilor regionale și minoritare, prin dialog direct cu autorități publice responsabile, reprezentanți ai minorităților naționale și ai societății civile.

Printre temele de care experții Consiliului Europei au fost interesați în timpul reuniunii au fost: – Recensământul populației și al locuințelor și impactul acestuia în privința minorităților naționale; – Procedura prin care sunt aleși în Parlament reprezentanții minorităților naționale; – Modul în care sunt formate clasele în comunitățile cu minorități etnice; – Situația inspectorilor școlari județeni pentru minorități; –

Dialog cu Comisia Europeană

Comisarul European pentru Egalitate, doamna Helena DALLI, a avut o întrevedere cu Președintele Agenției Naționale pentru Romi; Iulian Paraschiv, în marja vizitei de lucru pe care a desfășurat-o în România în 8 Martie.

În cadrul întrevederii din 6 martie, oficialul european s-a interesat de discriminarea romilor din România, rezultatele demografice ale recensământului populației, importanța existenței unui sistem de monitorizare și evaluare a implementării Strategiei naționale de incluziune a romilor, rasismul existent în discursul public și eficiența instrumentelor legale române care sancționează atitudinile antirome. Totodată, a punctat importanța implicării active a autorităților în rezolvarea problemelor cu care romii se confruntă, la nivelul comunităților, cu respectarea principiului „Nothing for Roma, without Roma!” –

„Nimic pentru romi fără romi!”.

În intervenția sa, Președintele Paraschiv a prezentat rolul Agenției Naționale pentru Romi în arhitectura instituțională de incluziune a romilor și nevoia de implicare a tuturor factorilor responsabili – ministere sau autorități locale – prin alocare de resurse, pentru a putea înregistra

Cea de-a 43-a sesiune a Grupului de Lucru privind Evaluarea Periodică Universală în cadrul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului

Președintele Iulian Paraschiv a participat, pe data de 2 mai a.c., la Geneva, în delegația României, condusă de domnul Traian HRISTEA, Secretar de Stat pentru Afaceri Globale și Strategii Diplomatice în Ministerul Afacerilor Externe, la cea de-a 43-a sesiune a Grupului de Lucru privind Evaluarea Periodică Universală (UPR) din cadrul Consiliului ONU al Drepturilor Omului.

Cu acest prilej, membrii delegației României au prezentat progresele realizate de autoritățile române în domeniul drepturilor omului, accentuând politicile în domeniul prevenirii și combaterii traficului de persoane, al respectării drepturilor persoanelor aparținând minorităților și persoanelor aflate în situații de vulnerabilitate, al prevenirii și combaterii antisemitismului, xenofobiei, radicalizării și discursului instigator la ură rasială și aspecte conexe domeniului justiției și aplicării documentelor programatice relevante.

Toate aceste tematici, dar și altele care au făcut obiectul recomandărilor adresate României de 87 de state membre ONU, din toate grupurile geografice, au fost abordate în cadrul dialogului interactiv din cadrul sesiunii de examinare.

Delegația României a inclus reprezentanți ai principalelor instituții responsabile în implementarea recomandărilor primite de România în cadrul precedentului ciclu de evaluare UPR: Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, Ministerul Educației, Ministerul Sănătății, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, Departamentul pentru Relații Interetnice, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități, Agenția Națională pentru Romi, Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați, Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului și Adopție, Consiliul Superior al Magistraturii, Parchetul General de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, Departamentul pentru Dezvoltare Durabilă.

În intervenția mea, am evidențiat progresele înregistrate de România în domeniul realizării drepturilor minorității rome, elementele de noutate și stadiul implementării Strategiei naționale de incluziune a romilor și principalele provocări ridicate de reprezentanții Statelor Membre participante: măsurile întreprinse în domeniile Educației, Sănătății, Ocupării și Locuirii, precum și cele mai recente evoluții în lupta împotriva rasismului anti-romi, sau măsurile concrete pentru promovarea drepturilor culturale, lingvistice și identitare ale minorității rome din România.

Adresez mulțumirile mele colegilor din delegația națională, echipei Ministerului Afacerilor Externe, precum și echipei Misiunii Permanente a României pe lângă Oficiul Națiunilor Unite de la Geneva și organizațiile internaționale cu sediul în Elveția, personal E.S. domnul Ambasador Răzvan Victor RUSU, pentru sprijinul acordat și munca dedicată în organizarea cu succes a acestei sesiuni de evaluare a României.

Situația femeilor rome în atenția reprezentanților Parlamentului European

Pe data de 7 iulie 2023, reprezentanta ANR, Mariana Buceanu-Costache, a vorbit, în calitate de panelistă la conferința cu tema „Femeile rome: realități din comunități, provocări și perspective”, organizată de Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse. Conferința a beneficiat de prezența doamnei [Katarina Barley](#), Vicepreședinta Parlamentului European, domnul [Victor Negrescu](#), Membru al Parlamentului European și doamna Sitaru Janina, Secretar de Stat pentru Afaceri Europene în Ministerul Afacerilor Externe.

Subiectele discutate au fost cadrul legal și demersurile întreprinse de România privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, violența domestică, dar și modul în care femeile de etnie romă depășesc provocările și realitățile din comunitatea romă.

La conferință au participat tinere de etnie romă: absolvente, studente și funcționare în aparatul central, alături de reprezentante ale mediului de afaceri, politiciene sau din mediul academic, care au prezentat viziunea lor despre punerea în practică a principiilor egalității de șanse și nediscriminare, astfel încât femeile și fetele de etnie romă să participe efectiv la viața publică.

Vicepreședinta Parlamentului European, o feministă declarată și politiciană militantă pentru îmbunătățirea condiției femeii, s-a arătat profund impresionată de intervențiile tinerelor rome și nerome, dând asigurări de preluare a provocărilor exprimate de participante și transpunere în soluții de politici europene pentru rezolvarea acestora.

Dezbateri: Deportarea romilor în Transnistria

Președintele ANR, [Iulian Paraschiv](#), a participat la seminarul organizat de Institutul Francez din România pe tema deportării romilor din România, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Cercetătorul Grégoire Cousin a prezentat un instrument de cercetare inovator, care permite urmărirea, prin arhive, spațiu și timp, a traiectoriilor a peste 25.000 de romi deportați în Transnistria. Prezentarea a fost urmată de o discuție cu cercetătorii Adrian-Nicolae Furtună și Petre Matei, despre dezbaterile actuale privind aspecte de memorie și de cercetare ale deportării romilor din România.

Președintele Paraschiv s-a adresat audienței, vorbind despre importanța cunoașterii trecutului traumatic al minorității rome în istoria recentă și despre nevoia de încurajare a cercetării privind deportarea și sclavia romilor în spațiul românesc, ca premise pentru reconcilierea istorică de care societatea noastră are nevoie.

Conferința OSCE-ODIHR 2023 Dimensiunea Umană, Varșovia

În perioada 9-13 octombrie a.c. președintele ANR, Iulian Paraschiv, împreună cu echipa sa, au participat la lucrările conferinței privind Dimensiunea Umană 2023, organizată de președinția în exercițiu a OSCE deținută de Macedonia de Nord, în perioada 2-12 Octombrie, la Varșovia.

Sesiunea plenară VII - Toleranță și Non-discriminare II -, desfășurată în data de 11 octombrie 2023, a fost dedicată drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, tratamentul cetățenilor din alte state și drepturile omului ale migranților, precum și problematicei Romilor și Sintilor din spațiul OSCE.

Sesiunea plenară a fost moderată de Dr. Kishan Mancha, Șeful Departamentului Toleranță și Non-Discriminare din cadrul OSCE-ODIHR și a beneficiat de prezența Înalțului

Comisar pentru Minorități Naționale, dl. Kairat Abdrakhmanov, care a susținut investiția în tineri, ca prioritate a mandatului său, în special nevoia de implicare și împuternicire a tineretului în toate comunicările cu Statele Participante, pentru a beneficia de capitalul uman și potențialul economic pe care membrii minorităților o reprezintă, în special de tineri. Abilitățile tinerilor din rândul minorităților naționale, a reiterat Înalțul Comisar pentru Minorități Naționale, reprezintă un bazin adesea nevalorificat și aceștia ar putea să acționeze ca punți între comunitățile proprii și societatea în ansamblu, în scopul schimburilor dintre state și integrare economică.

Reprezentanta personală a Președinției în exercițiu a OSCE pentru Combaterea rasismului, xenofobiei și discriminării, Dna Regina Polak a prezentat situația refugiaților și

migranților, violența la care aceștia sunt supuși, în ciuda angajamentelor OSCE existente. A punctat și Influența extremismului de dreapta migranții și refugiații sunt supuși și vulnerabili la violențe și rele tratamente. În context, a amintit și programele de incluziune existente în unele state participante pentru depășirea provocărilor de integrare cu care refugiații și migranții se confruntă.

Cercetătoarea Andreea Cârstocea, Șefa Clusterului Egalitate și Incluziune și Editoarea jurnalului academic Journal on Ethnopolitics and Minority Issues în Europe, a adus în discuție importanța drepturilor socio-economice ale minorităților, care sunt subreglementate din punct de vedere legislativ. Minoritățile naționale se confruntă cu educație redusă, o stare de sănătate precară și o situație socio-economică precară, comparativ cu populația majoritară, iar limba maternă nu este încurajată pentru anumite grupuri minoritare. În context, s-a referit la recomandările menționate de Înalțul Comisar pentru Minorități Naționale se înscriu printre instrumentele legale principale dezvoltate și adoptate pentru asigurarea participării minorităților naționale la viața economică și socială - Convenția Cadru

pentru protecția minorităților naționale a Consiliului Europei, care promovează această problemă din două perspective: articolul 4, a egalității în drepturi și furnizării de măsuri adecvate pentru promovarea în toate domeniile vieții economice, sociale, politice și culturale și articolul 15 care furnizează măsuri pentru asigurarea participării efective a persoanelor aparținând minorităților naționale, referindu-se și la liniile directe de la Ljubljana în acest domeniu.

Reprezentanta societății civile rome, Gabriela Hrabanova, Directoarea rețelei European Roma Grassroots Organizations Network, a făcut un bilanț la 20 de ani de la introducerea Planurilor de Acțiune ale OSCE, primul document care a servit ca model pentru politicile de incluziune a romilor la nivelul statelor participante OSCE, prin promovarea abordării bazate pe drepturi în problematice precum marginalizarea, discriminarea sau ostilitatea și violența cu care se confruntă comunitățile și persoanele rome și sinti din Europa. A amintit eforturile de mobilizare ale societății civile rome și sinti, sub umbrela OSCE și faptul că dacă astăzi chestionăm ce s-a realizat de la acel moment, deși avem un document important și linii

Conferința OSCE-ODIHR 2023 Dimensiunea Umană, Varșovia

directoare pentru punerea în aplicare a măsurilor, observăm un progres limitat la nivelul romilor obișnuiți, care zi de zi sunt cei mai vulnerabili la încălcarea drepturilor omului, motivată rasial. A mai arătat că sondajele efectuate cu începere din 2008, până în 2019 arată în mod constant această problemă, a încălcării drepturilor fundamentale, la nivelul statelor membre UE, în ce privește educația, ocuparea forței de muncă, sănătate publică sau locuire. A mai îndemnat statele participante să realizeze progrese, prin încorporarea lecțiilor învățate și provocările și oportunitățile curente, în sprijinul societății civile, pentru a sprijini munca OSCE ODIHR în domeniul Romilor și al Sintilor.

În domeniul asistenței pentru migranți și refugiați, prezentarea lui Etinosa Erevbenagie-Johnbull, directorul organizației Generation for Change Cyprus a adus în atenția delegațiilor OSCE prezenți la conferință provocările la care refugiații și azilanții se confruntă în Europa: acces limitat sau absența din spațiul public, dreptul limitat la educație, acces limitat la piața muncii, marginalizare și discriminare. Este nevoie ca statele participante să cultive puterea diversității și a noilor generații reprezentate de refugiați sau migranți, pentru a deveni societăți incluzive și a beneficia de plusvaloarea oferită de aceștia. A exprimat

îngrijorarea rasializării problematicii migranților și refugiaților atunci când problematica acestora este adresată și a denunțat lipsa reprezentării în parlamente, în viața publică și civică și a denunțat încălcarea de durată a drepturilor omului a migranților și discriminarea persistentă, alături de stereotipurile rasiale larg întâlnite în societățile care găzduiesc migranți și refugiați. Cauza acestor situații - rasismul - trebuie recunoscută și adresată în planurile de integrare și incluziune derulate de statele participante.

Sesiunea plenară a zilei de conferință a fost urmată de o serie de evenimente tematice desfășurate în paralel, la care echipa ANR a participat:

1. Dezbateră: Situația drepturilor omului a romilor ucraineni afectați de războiul din Ucraina, organizată de OSCE-ODIHR,
2. Dezbateră: Drepturile romilor sunt drepturi ale omului: Pledarea pentru drepturile omului ale romilor în Europa și Eurasia, organizată de Misiunea Statelor Unite la OSCE,
3. Dezbateră: Instrumente de consolidare a capacității societății civile rome și sinti: orientări pentru activiștii rome și sinti în abordarea accesului la asistență medicală și a situațiilor de evacuări, organizată de OSCE-ODIHR

OSCE—RAPORT DE PROGRES 2023

Președintele **Iulian Paraschiv** a participat pe data de 8 decembrie 2023, la evenimentul de lansare al celui de-al 4-lea raport de progres „Implementarea Planului de Acțiune privind Îmbunătățirea situației Romilor și Sintilor în Spațiul OSCE”, lansat de OSCE-ODIHR, în prezența șefilor de misiuni diplomatice reprezentate la Viena, ai organizațiilor internaționale, reprezentanților Statelor Participante sau ai organizațiilor neguvernamentale rome și pro-rome, precum și ai mediului academic.

Evenimentul de lansare a acestui raport reprezintă și o aniversare la 20 de ani de la lansarea, în noiembrie 2003, a Planului de Acțiune privind îmbunătățirea situației romilor și Sintilor în spațiul OSCE.

Cu acest prilej, s-au evidențiat progresele realizate de statele Participante în domeniile educație, sănătate, locuire, ocupare, dar și în domeniul combaterii rasismului anti-romi, îmbunătățirea cadrului legislativ anti-discriminare, precum și cooperarea cu autoritățile de aplicare a legii într-o manieră nediscriminatorie. S-au punctat și unele aspecte care continuă să reprezinte provocări pentru statele Participante, care vor trebui abordate în perioada următoare.

„DajPhen – Rețele de solidaritate pentru femeile rome”

Președintele Iulian Paraschiv a participat la Conferința națională organizată de Asociația E-Romnja și SASTIPEN, în cadrul proiectului „DajPhen – Rețele de solidaritate pentru femeile rome” finanțate prin programul Active Citizens Fund Romania al Granturilor SEE 2014-2021. În intervenția sa din sesiunea de deschidere s-a referit la rezistența la schimbare și la faptul că romii sunt slab informați în general, cu privire la propria stare de sănătate, întrucât funcționează obișnuința, cutumele și tradițiile care sunt favorizate.

Schimbarea de atitudine nu se poate face de pe o zi pe alta, de aceea este importantă abordarea culturală în intervențiile pentru romi, în particular în domeniul sănătății, iar în acest caz este necesară creșterea numărului mediatoarelor sanitare. Cu referire la mediatazul proiect de Lege privind organizarea activității de prevenire a separării copilului de familie – PL-x nr. 145/2023 – a făcut apel la responsabilitate și s-a referit la manipulările grosolane ale unor politicieni fără scrupule, demagogi, populiști, chiar extremiști, care găsesc teren fertil, iar populația reacționează favorabil la isteria creată.

În dialogul cu ministrul Firea, pe marginea acestui proiect de lege, a primit asigurări că niciun copil nu va fi luat din familie, iar Centrele de zi înființate au ca scop oferirea unor mese calde, sprijin cu rechizite pentru copii și oferire de ajutor pentru efectuarea temelor, înscrierea copiilor fiind voluntară de către părinți. În acest context, doamna Firea a îndemnat la responsabilitate și că este nevoie să ne concentrăm pe aspectele pozitive ale acestor măsuri sociale pentru cei în nevoie.

Totodată, ministrul Firea și-a exprimat disponibilitatea de a răspunde o dată în plus tuturor îngrijorărilor printr-o reuniune online cu organizațiile neguvernamentale rome, care să reunească cât mai mulți reprezentanți, care vor putea adresa întrebări de clarificare pe marginea măsurilor sociale propuse de lege.

Dezbatere: Deportarea romilor în Transnistria

Președintele ANR, [Iulian Paraschiv](#), a participat la seminarul organizat de Institutul Francez din România pe tema deportării romilor din România, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Cercetătorul Grégoire Cousin a prezentat un instrument de cercetare inovator, care permite urmărirea, prin arhive, spațiu și timp, a traiectoriilor a peste 25.000 de romi deportați în Transnistria. Prezentarea a fost urmată de o discuție cu cercetătorii Adrian-Nicolae Furtună și Petre Matei, despre dezbaterile actuale privind aspecte de memorie și de cercetare ale deportării romilor din România.

Președintele Paraschiv s-a adresat audienței, vorbind despre importanța cunoașterii trecutului traumatic al minorității rome în istoria recentă și despre nevoia de încurajare a cercetării privind deportarea și sclavia romilor în spațiul românesc, ca premise pentru reconcilierea istorică de care societatea noastră are nevoie.

Festivalul ProEtnica 2023: Agora Dialogului Intercultural

În cursul zilei de 26 august 2023, președintele ANR, [Iulian Paraschiv](#), a participat la dezbaterile ”Agora Dialogului Intercultural”, organizată la Sighișoara sub egida Festivalului Intercultural ProEtnica2023, în perioada 24-27 august.

Festivalul, aflat la cea de-a XIX-a ediție, reunește reprezentanți ai tuturor minorităților naționale recunoscute de statul român, evenimentele fiind deschise atât specialiștilor, cât și publicului larg.

Președintele ANR a susținut o prezentare cu tema ”Impactul schimbărilor demografice asupra relațiilor dintre minoritatea romă și majoritate” în care a abordat tematica dinamicii populației de romi, evidențiată de datele furnizate de recensământul populației, de-a lungul timpului, precum și provocările din punct de vedere socio-cultural pentru minoritatea romă în accesarea serviciilor publice.

Totodată, a abordat și problematica schimbărilor post-decembriste și politicile guvernamentale inițiate pentru combaterea discriminării sistemice a romilor în relația cu instituțiile publice sau combaterea discursului rasist anti-romi cu care încă ne confruntăm în prezent.

În seria evenimentelor organizate în cadrul festivalului, ANR participă cu expoziția de fotografie „Romi pentru România”, care aduce în atenția publicului larg și a autorităților publice contribuția activă romilor la societatea românească, dar puțin cunoscută publicului larg (Charlie Chaplin, Anca Parghel, Johnny Răducanu, Connect-R, ș.a.).

Adresăm mulțumiri organizatorilor: Centrul Educațional Interetnic pentru Tineret Sighișoara și Consiliul Județean Mureș, pentru implicarea și deschiderea manifestate și finanțatorilor Departamentul pentru Relații

IHRA: Cea de-a doua conferință internațională privind Genocidul Romilor Zagreb, Croația - 11-12 Septembrie 2023

Genocidul romilor rămâne una dintre crimele mai puțin cunoscute ale erei naziste. Trebuie să lucrăm împreună împotriva distorsionării acestei teribile istorii.

SECOND
INTERNATIONAL
CONFERENCE
ON THE GENOCIDE
OF THE ROMA

11 - 12 September 2023
Zagreb, Republic of Croatia

#FOR
the
IHRA

FUTURE OF REMEMBRANCE
CROATIAN IHRA PRESIDENCY

Președinția croată a IHRA - Alianța Internațională pentru Memoria Holocaustului - a găzduit cea de-a doua conferință internațională, cu tema „*Combaterea denaturării Holocaustului și a discriminării împotriva romilor prin cercetare și educație*”. Echipa ANR, condusă de președintele [Iulian Paraschiv](#), a participat activ la această conferință, în care experții IHRA din mediul academic, reprezentanții guvernamentali, specialiștii în politici publice și reprezentanții societății civile rome s-au reunit pentru a schimba informații, a prezenta stadiul cercetărilor și oferi și primi feedback, în scopul contracarării distorsionării Holocaustului și a combaterii discriminării romilor prin cercetare și educație.

Dezbaterea națională **Măsurile afirmative pentru romi în sistemul terțiar de învățământ din România**

În data de 4 iulie a.c., răspunzând invitației Universității București și Fundației Agenția de Dezvoltare Comunitară „Împreună”, președintele ANR **Iulian Paraschiv**, a participat la dezbaterea națională cu tema **Măsurile afirmative pentru romi în sistemul terțiar de învățământ din România**.

Proiectul „Advocacy pentru un învățământ universitar incluziv”, a avut ca obiectiv sprijinirea grupurilor vulnerabile prin justiție socială și incluziunea romilor la nivel universitar. Proiectul și-a propus ca romii să-și sporească șansele și să își dezvolte abilitățile de integrare pe piața muncii și de reprezentare a comunităților lor.

În cadrul dezbaterii președintele Paraschiv a punctat măsurile existente în Strategia națională de incluziune a romilor, în particular cele din domeniul Educației, prin care urmărim accesul romilor la un sistem de educație incluzivă de calitate, dar și includerea elementelor de istorie, cultură și tradiții ale romilor în programele educaționale, pentru a face mai cunoscută contribuția romilor la societatea românească. De asemenea, a amintit de campania inițiată de ANR „Romi pentru România”, prin care aducem în prim-plan romi de succes din diverse profesii sau categorii de vârstă – printre care și elevi și studenți cu rezultate școlare sau academice remarcabile – cu scopul prezentării modelelor romi de urmat în spațiul public și a contracararea discursul încărcat de stereotipuri și prejudecăți rasiale existent în spațiul public.

Câteva instantanee din acțiunile ANR în anul 2023

Cine suntem?

Agencia Națională pentru Romi

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU ROMI este instituția de specialitate a administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului României, care are rolul de a elabora politica și strategia Guvernului în domeniul protecției drepturilor minorității romilor și de a aplica, coordona, monitoriza și evalua măsurile din domeniile sectoriale de intervenție socială, cuprinse în Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome.

Agencia Națională pentru Romi se organizează și funcționează ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Primului-Ministru, finanțată de la bugetul de stat prin bugetul Secretariatul General al Guvernului, în conformitate cu prevederile OUG nr.78/2004, aprobată prin Legea nr.7/2005, ale Hotărârii Guvernului nr.1703/2004, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu prevederile HG 510/2018, privind organizarea și funcționarea ANR.

Misiunea ANR este să asigure reprezentarea romilor la nivel instituțional, promovarea respectului pentru valorile democratice și apărarea drepturilor fundamentale în vederea accelerării procesului de incluziune socială a cetățenilor români aparținând minorității rome.

Agencia Națională pentru Romi organizează, implementează, monitorizează și evaluează acțiuni, proiecte și programe proprii în parteneriat cu autorități ale administrației publice centrale și locale și cu organizații neguvernamentale din fonduri alocate prin bugetul de stat și prin finanțări externe, în scopul incluziunii minorității romilor.

În subordinea Agenției Naționale pentru Romi funcționează Centrul Național de Cultură a Romilor „Romano Kher”, instituție publică cu personalitate juridică, al cărui personal și patrimoniu au fost preluate integral, prin Legea nr.318/2013.

Prin Legea nr. 238/19.07.2023 privind înființarea Muzeului Național de Istorie și Cultură a Romilor din România, publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 670/20.07.2023, a fost decisă înființarea Muzeului Național de Istorie și Cultură a Romilor din România, instituție aflată în subordinea Agenției Naționale pentru Romi, cu sediul în Municipiul București.

Unde ne găsiți?

Adresa: Splaiul Independenței nr. 202A, etaj 8, sector 6, București

Telefon: +4021.311.30.48 (secretariat)

Email: info@anr.gov.ro

Web: www.anr.gov.ro